

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ЕЛЕКТРОТЕХНИЧКИ ФАКУЛТЕТ

**ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА RISC-V ПРОЦЕСОРА СА
ПОДРШКОМ ЗА ЕКСТЕРНИ УВИД У СТАЊЕ
ПРОЦЕСОРА**

Дипломски рад

Ментор:

проф. др Захарије Радивојевић,
ванредни професор

Кандидат:

Лазар Премовић
2019/0091

Београд, Септембар 2023.

Садржај

1	Увод	1
2	Преглед спецификација и коришћених технологија	3
2.1	<i>RISC-V</i> инструкцијски сет	3
2.2	Подршка за екстерно дебаговање	4
2.3	Поређење са <i>Si Five Freedom E310-G002</i>	4
2.4	Преглед коришћених технологија и алата	6
3	Преглед имплементираног система	8
3.1	Сигнал такта и ресет система	9
3.2	<i>Arilla bus</i> магистрала	11
3.3	Меморија	13
3.4	Периферије	13
4	<i>RISC-V</i> језгро	17
4.1	Пућања података	17
4.2	Управљачка јединица	21
4.3	<i>Zicsr</i> екстензија	22
4.4	Обрада прекида	24
5	Подршка за екстерно дебаговање	28
5.1	<i>Debug Module (DM)</i>	29
5.2	Модификације језгра	32
5.3	Хардверски окидачи	35
6	<i>Debug Transport Module (DTM)</i>	37
6.1	<i>JTAG</i> протокол	37
6.2	Имплементација <i>DTM</i> -а	39
7	Конфигурација софтвера	40
8	Резултати	44
9	Закључак	46
	Литература	47
	Списак скраћеница	49

Списак слика	50
Списак табела	51
Списак примера кода	52
А Управљачка јединица	53
Б <i>Debug Module (DM)</i>	55
В D_CTL	61
Г Пример дебаговања коришћењем <i>Eclipse Embedded CDT</i>	64
Д Скрипте коришћене за тестирање критичних функционалности	65
Ђ Конфигурациони фајлови за тестове <i>RISC-V</i> организације	70
Е Запис извршавања тестова <i>RISC-V</i> организације	72

1 Увод

Рачунари су од свог настанка па до данашњих дана нашли примену у најразличитијим областима живота. Свака од тих примена придаје различиту важност одређеним карактеристикама рачунара (нпр. перформансе, величина, цена), што је довело до настанка различитих класа рачунара. Прелазак тржишта са мејнфрејм и персоналних рачунара на данас популарне кластере великих размера и преносиве уређаје, као и експлозија јефтиних уређаја повезаних на мрежу (тзв. интернет ствари), од дизајнера хардвера захтева да преиспитају одлуке и метрике којима су се до сада водили. Ове нове класе рачунара, уместо на сирове перформансе, акценат стављају на енергетску ефикасност, тј. однос утрошене енергије и количине обрађених података. Ова промена захтева представља одличну прилику за примену алтернативних архитектура рачунара. Једну од таквих архитектура представљају *Reduced Instruction Set Computer (RISC)* процесори. Иако *RISC* архитектуре нису нова појава (први *RISC* процесори су направљени 1970-их), тренутно тржиште је веома погодно за развој оваквих процесора.

Други фактор који има значајан утицај на развој модерних процесора је смањење брзине којом се повећава број транзистора на једном чипу (тзв. *Moore-ov* закон). Последица тог смањења је да перформансе и енергетска ефикасност више не могу да се побољшавају повећањем броја транзистора и смањењем њихових димензија, већ побољшања у перформансама примарно долазе из унапређења микро-архитектуре. Што за последицу има јачање монополистичких позиција одређених компанија и тиме негативно утиче на иновативност у том пољу.

Истраживачи на Универзитету Калифорнија, Беркли су увидели ове проблеме те су дизајнирали и објавили *RISC* процесорску архитектуру отвореног кода под именом *RISC-V* [1] (изговара се *RISC five*). *RISC-V* архитектура је дизајнирана тако да буде довољно једноставна за примену у едукацији а такође и довољно моћна за примену у истраживачким [2] и комерцијалним [3] [4] пројектима. То је постигнуто модуларним приступом где постоји основна архитектура и мноштво опционих екстензија. Зато је *RISC-V* архитектура одабрана за имплементацију на процесору који је тема овог рада.

Проблем којим се овај рад директно бави се тиче отклањања грешака у софтверу који се извршава на *RISC-V* процесорима. Временом софтвер постаје све комплекснији а самим тим и подложнији грешкама. Један од најчешћих алата који се користе при проналажењу грешака је дебагер који омогућава контролу извршавања програма и увид у његово стање. Подршку за дебаговање обично пружа оперативни систем, међутим већина уграђених (енг. *embedded*) система имају веома просте (или уопште немају) оперативне системе. Код таквих система се подршка за дебаговање реализује директно у хардверу, тако што се обезбеђује посебан интерфејс преко којег се (уз помоћ посебног адаптера) циљни систем повезује на софтвер који управља дебаговањем а извршава се на десктоп рачунару.

Како је подршка за екстерно дебаговање неопходна за било коју озбиљну комерцијалну имплементацију, *RISC-V* организација је дефинисала спецификацију за екстерно дебаговање [5], коју је већина комерцијалних имплементација усвојила.

Циљ рада је имплементација *RISC-V* процесора са подршком за екстерно дебаговање која поштује званичну спецификацију [5] ради бољег разумевања, проналажења потенцијалних унапређења и процене комплексности имплементирања исте у другим истраживачким пројектима.

Имплементација је реализована на *Field Programmable Gate Array (FPGA)* чипу, те су поред симулација вршени тестови и на конфигурисаном хардверу. Имплементација се састоји од самог *RISC-V* процесорског језгра (у даљем тексту само језгро), меморије за програм и податке, модула који обезбеђује подршку за екстерно дебаговање (у даљем тексту *Debug Module (DM)*), модула који омогућава повезивање са рачунаром који управља дебаговањем (у даљем тексту *Debug Transport Module (DTM)*) и неколико периферија које доприносе живописнијој демонстрацији система. Ове компоненте су повезане коришћењем три магистрале, прва повезује језгро, меморију и периферије, друга језгро и *DM* и трећа *DM* и *DTM*.

У 2. поглављу је дат кратак опис *RISC-V* спецификације [6] и спецификације за екстерно дебаговање [5], поређење са једном комерцијалном имплементацијом, као и опис технологија и алата коришћених при изради рада. Поглавље 3 садржи детаљнији преглед целог система и његових мање битних компоненти. Поглавља 4, 5 и 6 се фокусирају на детаље имплементације језгра, *DM*-а и *DTM*-а, док се поглавље 7 односи на софтверску страну екстерног дебаговања и њену конфигурацију. На крају се у поглављу 8 приказује методика и резултати тестирања.

2 Преглед спецификација и коришћених технологија

За читаоце који нису упућени у *RISC-V* екосистем, у овом поглављу је дат кратак преглед најбитнијих делова спецификације. Приказано је и поређење имплементације дате у овом раду са *Si Five Freedom E310-G002* процесором коришћеном на *Si Five HiFive RevB* [7] развојној плочи. Тај процесор је изабран због своје популарности и зато што је дизајниран за примену у уграђеним системима и као такав је по перформансама и способностима најближи имплементираном процесору. На крају је дат и кратак опис технологија и алата коришћених у изради рада.

2.1 *RISC-V* инструкцијски сет

Како би постигао примењивост у широком опсегу имплементација са различитим циљевима, *RISC-V* користи модуларан приступ, спецификација [6] прописује неколико основних инструкцијских сетова, као и велики број опционих екстензија. Основни инструкцијски сет прописује око 40 обавезних инструкција које обухватају аритметичке и логичке инструкције, инструкције за приступ меморији и инструкције контроле тока. Тренутно су ратификована два основна инструкцијска сета: *RV32I* и *RV64I*. Оба сета прописују 32 регистра опште намене а разликују се у ширини регистра (самим тиме и у величини меморијског простора) која је 32 и 64 бита респективно. Такође су предложена још два основна сета, један који смањује број регистра на 16 и један који повећава ширину регистра и меморијског простора на 128 бита.

Поред основног инструкцијског сета, *RISC-V* организација је ратификовала и 8 опционих екстензија које проширују способности процесора.

То су:

- **M** - Целобројно множење, дељење и остатак при дељењу
- **A** - Атомичне операције над меморијом
- **F** - Операције над бројевима у покретном зарезу једноструке прецизности
- **D** - Операције над бројевима у покретном зарезу двоструке прецизности
- **Q** - Операције над бројевима у покретном зарезу четвороструке прецизности
- **C** - Компримоване (16 битне) инструкције
- **Zicsr** - Читање и писање контролних и статусних регистра
- **Zifencei** - Синхронизација уписа у програмску меморију

RISC-V такође предлаже и привилеговану архитектуру [8] која садржи 3 нивоа извршавања: машински (*M*), супервизорски (*S*) и кориснички (*U*). Предложена привилегована архитектура такође подржава виртуализацију и садржи опис процедуре обраде прекида.

2.2 Подршка за екстерно дебаговање

Спецификација подршке за екстерно дебаговање [5] се састоји из 4 дела чији су мањи или већи делови опциони. То су: *DM*, *DTM*, посебан ниво извршавања у коме се процесор налази док је заустављен од стране дебагера (енг. *debug (D)* мод) и хардверски окидачи.

Debug Module (*DM*) прима команде које долазе од софтвера који управља дебаговањем (које долазе преко *DTM*-а и *Debug Module Interface (DMI)*-а) и на основу њих управља једним или више језгара. Већина делова *DM*-а су опциони али је неопходно да имплементирани делови омогућавају све потребне операције за успешно дебаговање, сама спецификација предлаже два подскупа спецификације који испуњавају овај услов. *DM* мора имплементирати контролу ресет сигнала језгра, механизам за покретање и заустављање језгра и приступ регистрима језгра. *DM* опционо може подржати приступ меморији из погледа језгра или коришћењем додатног гатча на магистрали, извршавање произвољних инструкција и приступ контролним и статусним регистрима.

Debug Transport Module (*DTM*) прима команде које долазе од софтвера који управља дебаговањем одабраним протоколом и преводи их у приступе *DMI* магистрали. *DTM* може користити било који протокол али у спецификацији постоји само опис *DTM*-а који користи *Joint Test Action Group (JTAG)* протокол. Као такав, *DTM* је неопходан али није неопходно да имплементирани *DTM* користи *JTAG* протокол.

Имплементација *D* мода је обавезна и састоји се од малих промена понашања језгра у односу на *M* мод извршавања и неколико додатних контролних и статусних регистара доступних само *DM*-у.

Хардверски окидачи су опциони али могу бити имплементирани и независно од остатка спецификације јер могу бити корисни и када је подршка за дебаговање имплементирана у софтверу. Спецификација омогућава произвољан број хардверских окидача као и произвољан избор које функционалности окидача су имплементиране. У основи постоје 4 типа окидача који унутар себе имају велики број функционалности које су опције и у које се неће улазити сада.

- Окидач на адресу или податак учитан из меморије (ово обухвата читање и упис у меморију као и дохватање и извршавање инструкције)
- Окидач на број извршених инструкција (ово је један од начина за имплементацију проласка кроз програм инструкцију по инструкцију)
- Окидач на обраду изузетка
- Окидач на обраду прекида

Када се окидач окине, у зависности од конфигурације, језгро може генерисати изузетак или прећи у *D* мод и стати са извршавањем.

2.3 Поређење са *Si Five Freedom E310-G002*

На табели 2.1 се налази поређење имплементираног процесора и подршке за дебаговање са *Si Five Freedom E310-G002* [9] по неким од параметара изнетих у претходне две секције.

Табела 2.1: Поређење *Si Five Freedom E310-G002* са имплементираним процесором

	<i>Si Five Freedom E310-G002</i>	Имплементирани процесор
Основни инструкцијски сет	RV32I	RV32I
Подржане екстензије	M, A, C, Zicsr	Zicsr
Подржани модови извршавања	M, U	M
Организација	Проточна обрада са 5 корака	Вишециклична
Максимални ИПЦ ¹	1	1
Фреквенција сигнала такта	до 384 MHz	35 MHz
Механизам за покретање, ресетовање и заустављање језгра	Да	Да
Приступ регистрима опште намене	Да	Да
Приступ контролним и статусним регистрима	Не	Да
Приступ регистрима без заустављања језгра	Не	Не
Извршавање произвољних инструкција	Да	Да
Величина бафера за произвољне инструкције	16 меморијских речи	16 меморијских речи
Приступ меморији из погледа језгра	Не	Да
Приступ меморији из погледа језгра без заустављања језгра	Не	Не
Број помоћних регистара ²	1 + 1	2 + 12
Приступ меморији коришћењем додатног газде на магистрали	Не	Да
Број хардверских окидача	8	4
Окидач на адресу или податак подржан	Да	Да ³
Окидач на број извршених инструкција подржан	Не	Не
Окидач на обраду изузетка подржан	Не	Не
Окидач на обраду прекида подржан	Не	Не
<i>DTM</i> протокол	<i>JTAG</i>	<i>JTAG</i>
Препоручена фреквенција <i>JTAG</i> интерфејса	4MHz	1MHz
Интегрисан <i>JTAG</i> адаптер	Да (J-Link OB)	Не

¹ Инструкције По Циклусу (ИПЦ).² Мапираних као контролни и статусни регистри + меморијски мапираних.³ Окидач не подржава комплетан сет опционих функционалности.

Као што се може видети на табели 2.1, *E310-G002* је знатно софистициранији процесор, што је и разумљиво, јер је у питању комерцијална имплементација. Међутим подршка за дебаговање на *E310-G002* обухвата један од препоручених минималних подскупа функционалности. Имплементирани подскуп функционалности се базира на извршавању произвољних инструкција (функционалности које нису директно подржане се могу емулирати извршавањем произвољног кода који користи помоћне регистре).

Како је фокус рада примарно на подршци за дебаговање, нешто једноставнији процесор са опширнијом подршком за дебаговање представља логичан избор.

2.4 Преглед коришћених технологија и алата

2.4.1 *FPGA*

Field Programmable Gate Array (FPGA) су интегрисана кола чија се функционалност може мењати по потреби. За разлику од процесора који су такође програмабилни, *FPGA* не извршава код већ директно имплементира тражени дизајн на нивоу дигиталне логике. Дизајн за *FPGA* је репрезентован битским током (енг. *bitstream*) који посебни алати за синтезу генеришу користећи дизајн написан у неком од језика за опис хардвера.

FPGA чипови су интерно реализовани коришћењем логичких елемената (енг. *Logic Element (LE)*) који се састоје од лукап табеле (која може да репрезентује произвољну комбинациону логику) и Д флип-флопа. Велики број логичких елемената (неколико десетина хиљада) је међусобно повезано конфигурабилним везама тако да се произвољни улази и излази логичких елемената могу повезати. *FPGA* чипови поред ове конфигурабилне логике често имају и додатне компоненте које олакшавају имплементацију одређених решења, то су обично интегрисане меморије, сабирачи, множачи, фазно закључане петље (енг. *Phase Locked Loop (PLL)*) итд.

За имплементацију процесора приказаног у овом раду коришћен је *Altera Cyclone V 5CSXFC6D6F31C6N* [10] *FPGA* чип. *5CSXFC6D6F31C6N* садржи 110 хиљада логичких елемената, 5761 килобита интегрисане меморије, 6 фазно закључаних петљи, 2 интегрисана меморијска контролера и двојезгарни *ARM* микропроцесор (меморијски контролери и *ARM* микропроцесор нису коришћени у овом раду).

2.4.2 *System Verilog*

System Verilog [11] је језик за опис хардвера, настао као проширење на *Verilog*. Језици за опис хардвера омогућавају дизајнерима хардвера да коришћењем програмског кода, на једноставан начин опишу структуру и понашање жељеног хардверског дизајна. Дизајн описан у језику за опис хардвера се након креирања може симулирати, претворити у шаблон за производњу интегрисаних кола или битски ток за конфигурацију *FPGA* чипа.

Једна од предности *System Verilog*-а у односу на *Verilog* је постојање интерфејса који представљају именовану групу сигнала, што их чини идеалним за репрезентовање магистрала и представља примарни разлог његовог избора за имплементацију процесора у овом раду.

2.4.3 *Quartus* и *Questa*

За синтезу дизајна написаног у језику за опис хардвера коришћен је *Intel Quartus Prime Lite* [12] верзија 22.1std.1, док је за симулацију и прелиминарно тестирање дизајна коришћена *Questa Intel Starter FPGA Edition-64* [13] верзија 2012.2.

2.4.4 *Eclipse Embedded CDT*

Eclipse је лако прошириво интегрисано развојно окружење (енг. *Integrated Development Environment (IDE)*) које подржава велики број програмских језика, а уз *Embedded C/C++ Development Tools (CDT)* [14] сет екстензија је специјализовано за развој уграђених система. *Embedded CDT* сет екстензија између осталог садржи подршку за *Make* систем за превођење кода, као и директну подршку за дебаговање коришћењем *OpenOCD*-а или *J-Link* софтвера. Из тих разлога се за сав развој и дебаговање софтвера који се извршава на имплементираним процесору користи *Eclipse Embedded CDT* верзија 2023-06.

2.4.5 *GCC и OpenOCD*

GNU Compiler Collection (GCC) [15] је добро познати пакет програмских преводилаца и пратећих алата, који обухвата и укрштени преводилац (енг. *cross-compiler*) за *RISC-V* архитектуру. За превођење софтвера писаног у *C* програмском језику за имплементирани процесор коришћена је верзија 13.2.0 *GCC*-а која је део пакета *xPack GNU RISC-V Embedded GCC x86_64* који је препоручен од стране *Eclipse Embedded CDT* развојног окружења.

Open On-Chip Debugger (OCD) [16] је пројекат отвореног кода који за циљ има да премости јаз између унификованог интерфејса који *GNU Debugger (GDB)* пружа програмерима и интерфејса који пружа сам циљни процесор. Ово је реализовано кроз три нивоа апстракције. На самом дну имамо ниво адаптера за дебаговање, који комуницира са адаптером за дебаговање и користећи њега извршава просте операције комуникационог протокола који циљни процесор користи. Изнад тога се налази ниво архитектуре процесора који операције, као што су читање регистара или заустављање процесора, преводи у секвенцу операција комуникационог протокола који се користи. На врху се налази ниво конкретног система где се архитектури процесора додају информације о броју језгара, меморијској мапи и повезаним периферијама.

Како *OpenOCD* већ има уграђену подршку за верзију спецификације [5] коришћену у овом раду, као и *J-Link* (коришћени адаптер за дебаговање), потребно је само дефинисати конфигурациони фајл за ниво система. У раду је коришћена верзија 0.12.0, такође део пакета *xPack OpenOCD* препорученог од стране *Eclipse Embedded CDT*.

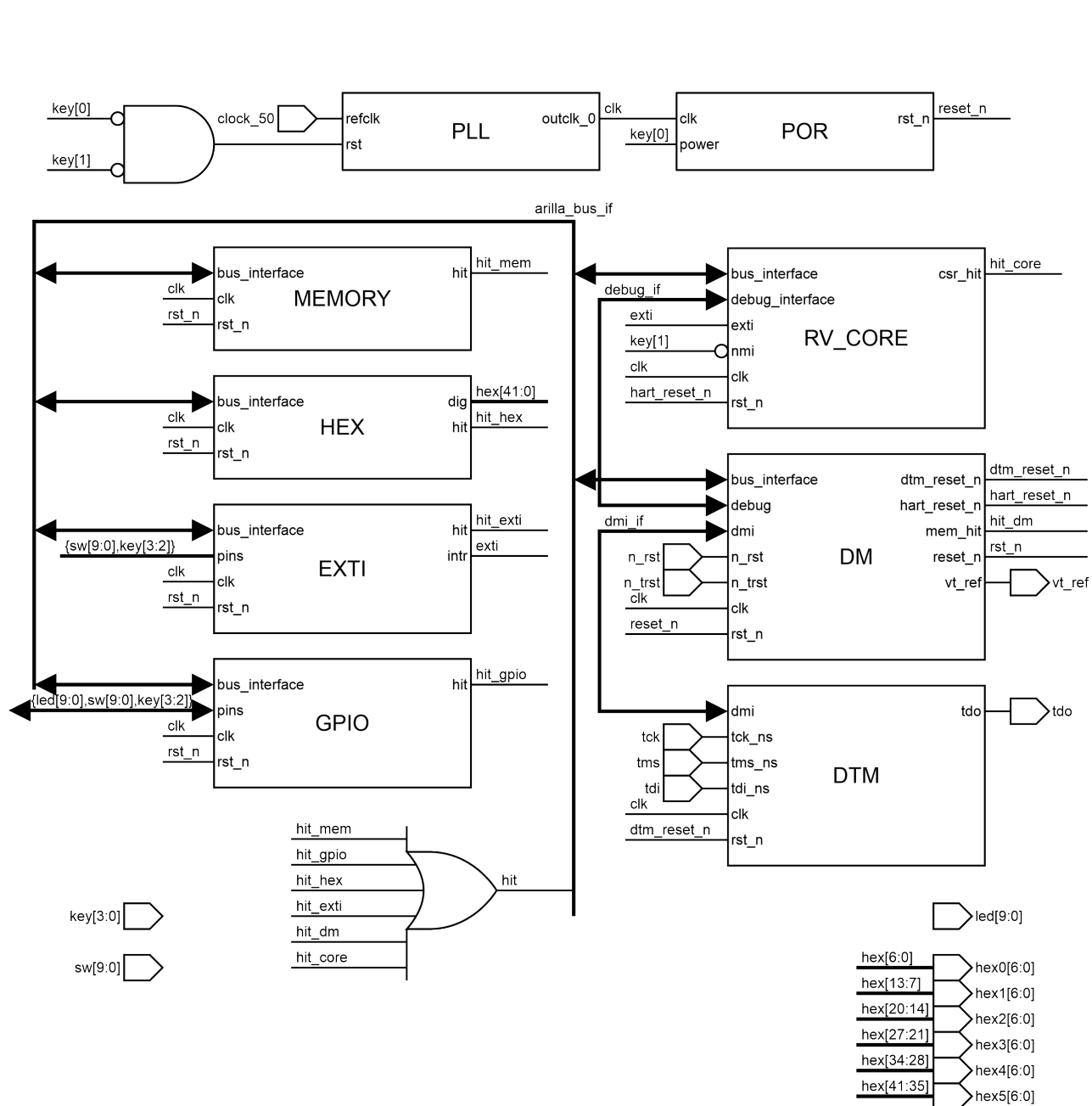
2.4.6 *JTAG*

Joint Test Action Group (JTAG) [17] је комуникациони протокол, оригинално дизајниран за тестирање интегрисаних кола и штампаних плоча, који је убрзо усвојен и од стране произвођача микропроцесора као протокол за комуникацију са подршком за екстерно дебаговање. Протокол је детаљније објашњен у поглављу 6 које се бави имплементацијом *DTM*-а.

2.4.7 *J-Link*

J-Link [18] је један од најпопуларнијих адаптера за дебаговање који подржава *JTAG* протокол. *J-Link* се може у овом случају користити на два начина, директно са пратећим софтвером или коришћењем *OpenOCD*-а. Уколико се користи са пратећим софтвером, тај софтвер игра сличну улогу као *OpenOCD* али због бољег познавања хардвера може ефикасније да га искористи што резултује у бољем времену одзива при дебаговању. Уколико се користи *OpenOCD*, *J-Link* се понаша као прост адаптер и *OpenOCD* мора да управља њиме на нижем нивоу. Иако су предности првог приступа очигледне, у духу пројекта отвореног кода у поглављу 7 су приказана оба метода.

3 Преглед имплементираног система

Слика 3.1: Дијаграм комплетног система

На слици 3.1 су приказане компоненте које сачињавају имплементирани систем, *RISC-V* језгро, *DM* и *DTM* су објашњени у својим поглављима, док су остале компоненте укратко објашњене у овом поглављу. Систем је дизајниран да буде конфигурабилан, што је постигнуто

комбинацијом параметризованих компоненти и конфигурационих фајлова са дефиницијама макрояма који садрже конкретне вредности параметара. Овај комбиновани приступ користи предности параметара (провера типова, инстанцирање исте компоненте са различитим вредностима параметара) а додатно сакупља све подесиве вредности на једно место.

```
'ifndef SYSTEM__SVH
#define SYSTEM__SVH

#define SYSTEM__XLEN 32
#define SYSTEM__RNUM 32
#define SYSTEM__RVEC 32'd0
#define SYSTEM__NMI 32'd4
#define SYSTEM__TVEC 32'd8
#define SYSTEM__VECT 1'b1

#define SYSTEM__ALEN 'SYSTEM__XLEN
#define SYSTEM__BLEN 8

#define SYSTEM__MEM_BASE 32'h0000_0000
#define SYSTEM__MEM_SIZE (64 * 1024)
//'define SYSTEM__MEM_SIZE (32 * 1024)
#define SYSTEM__MEM_INIT "C:/Users/lazar/Desktop/RISC-V_Debug/test/program.mif"
#define SYSTEM__MEM_HINT "ENABLE_RUNTIME_MOD=YES, INSTANCE_NAME=MAIN"

#define SYSTEM__TIME_BASE 32'hF000_0000

#define SYSTEM__GPIO_BASE 32'h1000_0000
#define SYSTEM__GPIO_NUM 22
#define SYSTEM__GPIO_MASK 22'h3FF000

#define SYSTEM__HEX_BASE 32'h2000_0000
#define SYSTEM__HEX_NUM 6

#define SYSTEM__EXTI_BASE 32'h3000_0000
#define SYSTEM__EXTI_NUM 12

//'define SYSTEM__POR_TIME 35_000_000
#define SYSTEM__POR_TIME 1

#define SYSTEM__DMI_ALEN 7

#define SYSTEM__DM_BASE 12'hF80

#endif //SYSTEM__SVH
```

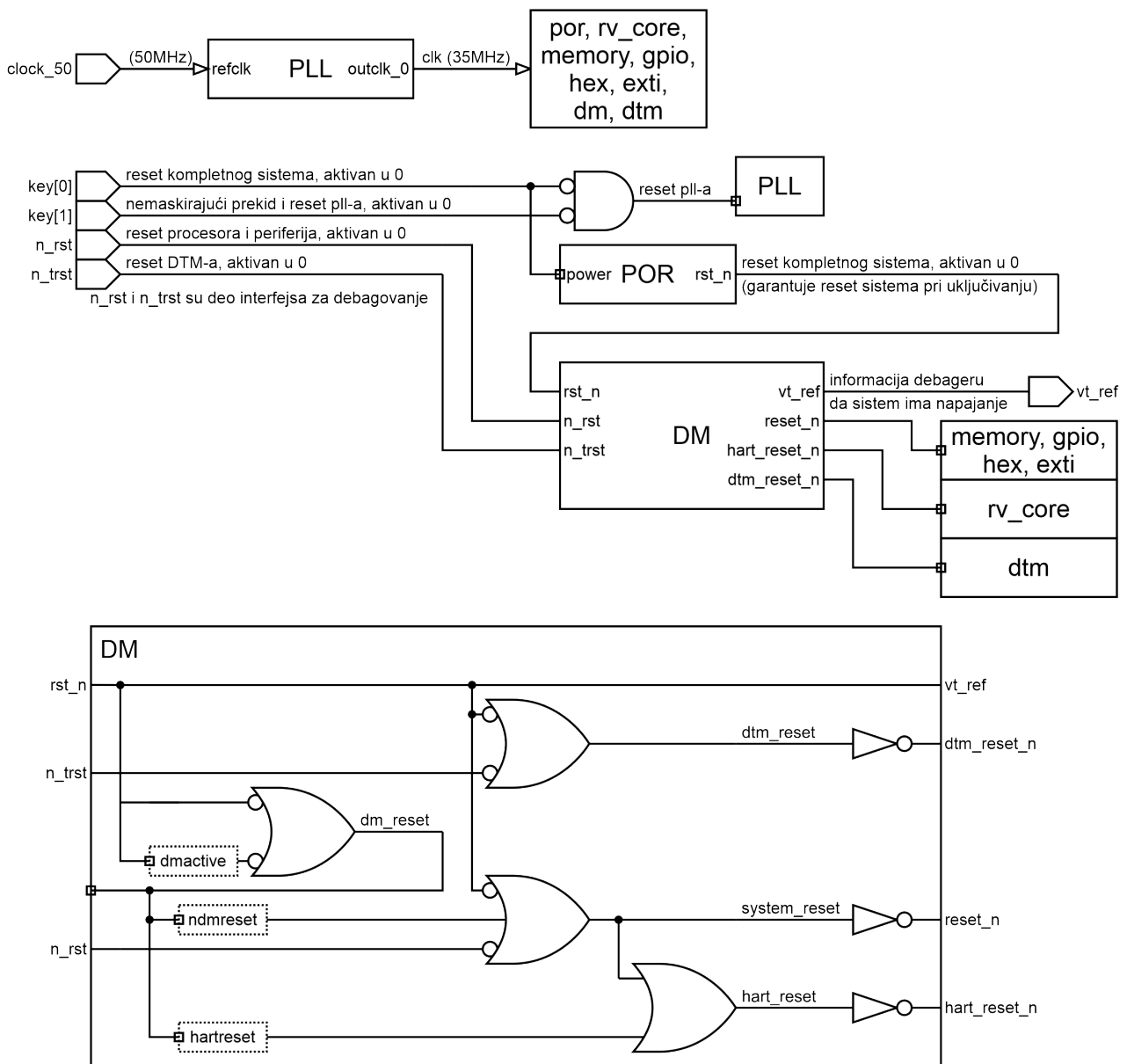
Пример кода 3.1: Пример конфигурације система

Конфигурација система приказана изнад на почетку дефинише параметре самог језгра: ширину и број регистара, фиксне адресе на којима се налазе прекидне рутине за ресет и немаскирајући прекид, подразумевана вредност адресе прекидне рутине за остале прекиде и изузетке, подразумевану вредност бита који означава да ли су прекиди векторисани или не, ширину меморијске адресе и бајта у битима. Након тога је дефинисана меморијска мапа са базним адресама и величинама за меморију и периферије. На крају се налази конфигурација трајања ресет сигнала, ширина адресе *DMI* магистрале и базна адреса помоћних регистара за дебаговање.

3.1 Сигнал такта и ресет система

Слика 3.2 приказује компоненте и сигнале који учествују у генерисању сигнала такта за остатак система и мрежи ресет сигнала. На слици су обележене фреквенције сигнала такта, као и описи мање очигледних сигнала. Сигнали са стрелицом која улази у компоненту или списак

компоненти представља сигнал такта за те компоненте, док квадратић представља ресет сигнал те компоненте.

Слика 3.2: Дијаграм сигнала такта и ресет сигнала

3.1.1 Сигнал такта

Развојна плоча на себи има екстерни генератор сигнала такта који генерише такт фреквенције 50MHz. Екстерни сигнал такта улази на чип кроз пин **clock_50** и иде директно у фазно закључану петљу која генерише сигнал такта фреквенције 35MHz, који се користи за остатак система. Како је фазно закључана петља део не конфигурабилног хардвера *FPGA* чипа, њен опис је генерисан помоћу чаробњака унутар *Quartus* софтверског пакета. При генерисању фазно закључане петље коришћењем чаробњака, довољно је унети само фреквенцију улазног сигнала и жељену фреквенцију.

3.1.2 Ресет система

Систем у потпуности користи синхроне ресет сигнале због ефикасније имплементације на *FPGA* чиповима. Постоји 6 ресет домена и то су:

- Домен фазно закључане петље
- Домен ресета при покретању (енг. *Power-on Reset (POR)*)
- Домен *DM*-а
- Домен *DTM*-а
- Домен периферија и меморије
- Домен језгра

Фазно закључана петља се може ресетовати само уколико је комплетан остатак система такође под ресетом, што је могуће извршити активирањем захтева за немаскирајући прекид (**key[1]**) док је ресет комплетног система (**key[0]**) такође активан. Овакав неинтуитиван начин ресетовања је прихватљив јер се потреба за ресетовањем фазно закључане петље не очекује ван тестирања система. Модул за ресет при покретању се као што му само име сугерише, аутоматски ресетује при покретању система (тј. након конфигурисања *FPGA* чипа) и када ресет комплетног система (**key[0]**) има активну вредност. Када се ресетује, модул за ресет при покретању задржава остатак система ресетованим подесиви број тактова.

Преостали домени су нешто комплекснији јер корисник има већу контролу над ресетовањем индивидуалних домена те њима управља *DM*. Поред ова 4 домена, *DM* управља још једним сигналом уско везаним за ресет система, а то је сигнал **vt_ref** који даје до знања адаптеру за дебаговање да ли уређај има напајање, као и његов напон. Сам *DM* се ресетује при ресету комплетног система или уписом нуле у регистар **dmactive**¹. *DTM* се ресетује комплетним ресетом система или активном вредношћу сигнала **n_trst** који је део конектора за екстерно дебаговање. Периферије и меморија² се могу ресетовати комплетним ресетом система, сигналом **n_rst** (такође део интерфејса за екстерно дебаговање) или битом **ndmreset** контролног регистра *DM*-а. Поред ресета периферија и меморије (који обухвата и само језгро), могуће је ресетовати и искључиво језгро коришћењем бита **hartreset** контролног регистра *DM*-а.

3.2 *Arilla bus* магистрала

Arilla bus је магистрала за приступ меморији коришћена у ауторовим ранијим имплементацијама *RISC-V* процесора [19], а која је значајно редизајнирана и унапређена за потребе овог рада. У питању је синхрона магистрала са атомичним циклусима која може да обради једну операцију сваког такта. Кашњење података при упису је нула тактова а при читању је један такт. Приступи су на нивоу речи са избором бајтова који ће бити уписани. Магистрала је конфигурабилна са произвољном ширином речи, адресе (наводи се ширина адресе са бајтовима као адресабилном јединицом јер је тако природније резоновати) и бајта. Активна вредност свих линија је 1.

¹Упис у **dmactive** регистар је могућ и док је остатак *DM*-а у ресету.

²Треба навести да садржај меморије остаје непромењен.

```

interface arilla_bus_if #(
    parameter int DataWidth,
    parameter int ByteAddressWidth,
    parameter int ByteSize
);
    localparam int BytesPerWord      = DataWidth / ByteSize;
    localparam int WordAddressWidth = ByteAddressWidth - $clog2(BytesPerWord);

    wire [DataWidth-1:0] data_ctp;
    wire [DataWidth-1:0] data_ptc;
    wire [WordAddressWidth-1:0] address;
    wire [BytesPerWord-1:0] byte_enable;
    wire hit;
    wire read;
    wire write;
    wire inhibit;
    wire intercept;

endinterface

```

Пример кода 3.2: Линије које сачињавају *Arilla bus* магистралу

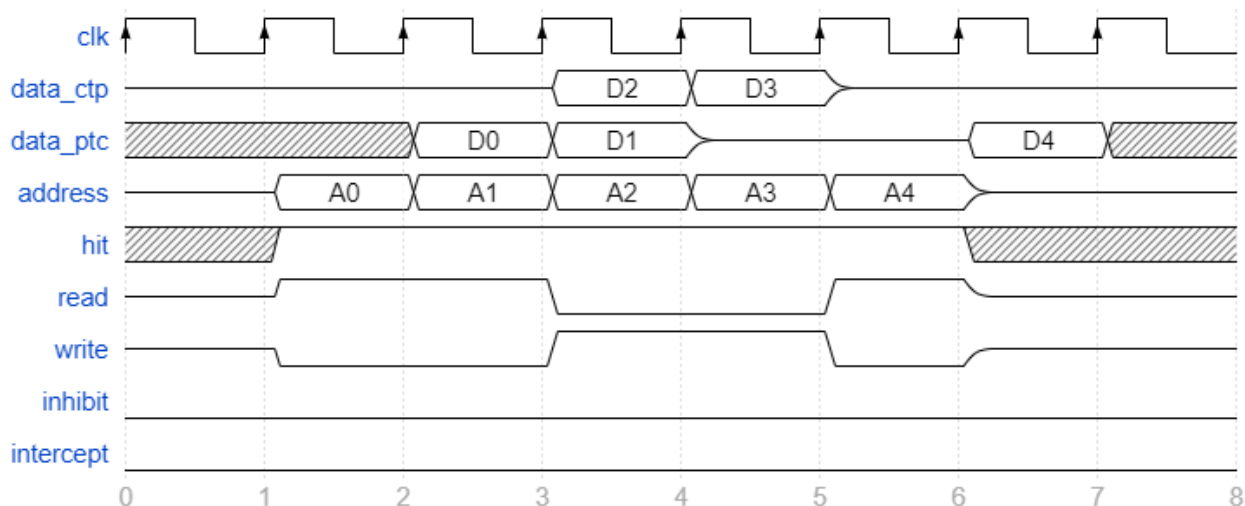
Постоје две линије за податке: **data_ctp** (у смеру од језгра ка периферијама) и **data_ptc** (у смеру од периферија ка језгру). Предност постојања две линије за податке је могућност извршавања операције уписа одмах након операције читања, што не би било могуће са једном линијом за податке због различитог кашњења података (видети такт 3 на слици 3.3). Како постоји само једна линија за адресу није могуће извршити и операцију читања и операцију писања у истом такту, ово је прихватљива одлука јер би у том случају меморија морала да буде вишепортна, што није толико често и компликује дизајн меморије. Линија **byte_enable** представља маску бајтова који ће заправо бити уписани при операцији уписа (бајтови за које је одговарајући бит маске нула ће остати непромењени).

Магистрала има пет контролних линија. Линије **read** и **write** својом активном вредношћу означавају која операција ће бити извршена на магистрали. Понашање уколико обе линије имају активну вредност је **недефинисано**. Линија **hit** обавештава језгро да ли постоји меморија или периферија на тој адреси. У питању је комбинациони сигнал, концептуално имплементиран као ожичено или, међутим како *Quartus* не подржава ожичено или које прелази границе модула, **hit** је у овом случају имплементиран експлицитним или колом.

Линија **inhibit** омогућава просту арбитражију. Подизањем линије **inhibit** на активну вредност приоритетнији газда комбинационо забрањује мање приоритетном газди да извршава операције на магистрали. Приоритетнији газда онда у истом такту може извршити операцију на магистрали. Иако мање приоритетни газда не може да извршава операције на магистрали, то га не спречава да заврши већ започето читање података.

Линија **intercept** омогућава имплементацију уређаја који ослушкују магистралу. Када линија **intercept** има активну вредност, слуга коме тражена адреса припада неће поставити свој податак на одговарајућу линију, омогућавајући уређају који је поставио активну вредност **intercept** линије да постави податак на линију за податке. Одзив уређаја на промену ове линије је комбинациони. Постојање више уређаја који ослушкују се може реализовати уколико се линија **intercept** реализује као ожичено или, међутим уколико више слуга покушају да пресретну исти податак понашање је **недефинисано**. Ова функционалност може да омогући додавање тачака прекида у делове меморије који су намењени само за читање (енг. Read Only) пресретањем дохватања инструкција са тражене адресе, међутим тренутно није имплементиран ниједан уређај који користи ову линију, те је она ожичена на нулу. Разлог за то је непостојање подршке за овако нешто у спецификацији [5].

Слика 3.3: Дијаграм неколико операција *Arilla bus* магистрале

Слика 3.3 приказује неколико узастопних циклуса на магистрали и на њој се може видети извршавање једне операције у једном такту, различита кашњења података за читање и упис и учешћавање операција на магистрали. Податак ***D_i*** представља податак у вези са адресом истог индекса.

3.3 Меморија

Имплементиран систем поседује 64КБ меморије за програм и податке. Меморија је имплементирана користећи интегрисане меморијске блокове *FPGA* чипа. Како меморијски блокови могу бити конфигурисани да имају карактеристике које захтева *Arilla bus* магистрала, потребно је имплементирати само проверу адресе и руковање сигнаlima ***data_ptc*** и ***hit***.

3.4 Периферије

Развојна плоча *DE10-Standard* [20] која је коришћена за имплементацију, поред самог *FPGA* чипа поседује и велики број периферија које су повезане на њега. Како би било могуће визуелно пратити стање извршавања програма ради поређења са стањем које приказује дебагер, одлучено је да се имплементира неколико простих периферија.

3.4.1 *GPIO* периферија

General Purpose Input Output (GPIO) периферија је повезана на 10 прекидача и лед диода, као и 2 од 4 тастера. Ова периферија омогућава читање стања било којег од повезаних пинова и контролисање стања лед диода. Периферијом се управља кроз 3 регистра. *Data Direction Register (DDR)* одређује да ли се неки пин користи као улазни или излазни, уколико је пин излазни, његов ниво је дефинисан одговарајућим битом *Data Output Register (DOR)* регистра, уколико је пин улазни, он се налази у стању високе импедансе како би екстерни сигнал могао да дефинише његов ниво. *Data Input Register (DIR)* регистар садржи информацију о напонском нивоу на сваком од пинова, то значи да је у теорији могуће детектовати уколико неки други уређај покушава да дефинише супротну вредност за неки од излазних пинова.

```

#ifndef _GPIO_H_
#define _GPIO_H_

#include <stdint.h>

typedef struct
{
    uint32_t volatile DDR;
    uint32_t volatile DOR;
    uint32_t volatile DIR;
} GPIO_RegisterMapType;

#define GPIO ((GPIO_RegisterMapType *) 0x10000000)

#define GPIO_BTN_MASK(BTN) (1 << (BTN - 2))
#define GPIO_SW_MASK(SW) (1 << (SW + 2))
#define GPIO_LED_MASK(LED) (1 << (LED + 12))

#endif

```

Пример кода 3.3: Дефиниција регистара *GPIO* периферије

Периферија је конфигурабилна са подесивом базном адресом, бројем пинова (уколико је број пинова већи од ширине речи, потребан број речи за сваки од регистара ће бити аутоматски алоциран) и маском која спецификује пинове које се могу користити искључиво као улазни (њихови бити *DDR* регистра су ожичени на нулу³).

3.4.2 *EXTI* периферија

External Interrupt (EXTI) периферија је повезана на 10 прекидача и 2 од 4 тастера. Ова периферија омогућава генерисање захтева за прекид на узлазну и/или силазну ивицу било ког од повезаних пинова. Периферија поседује 5 регистара. *Interrupt Mask Register (IMR)* контролише који пинови могу да генеришу захтеве за прекиде, да би захтев за прекид био генерисан, неопходно је да одговарајући бити буду постављени и у *IMR* и у *IPR* регистру. *Interrupt Pending Register (IPR)* садржи информацију о томе са којих пинова су пристигли захтеви за прекиде, бит овог регистра ће аутоматски бити постављен уколико се на одговарајућој линији детектује ивица и *RER* и *FER* регистри су подешени да ту ивицу детектују. Одговарајући бит *IPR* регистра се брише уписивањем јединице у њега. *Interrupt Set Register (ISR)* омогућава софтверу да ручно генерише прекид на некој линији уписивањем јединице у одговарајући бит. Регистри *Rising Edge Register (RER)* и *Falling Edge Register (FER)* контролишу на које ивице (узлазну, силазну или обе) ће бити генерисан захтев за прекид.

```

typedef struct
{
    uint32_t volatile IMR;
    uint32_t volatile IPR;
    uint32_t volatile ISR;
    uint32_t volatile RER;
    uint32_t volatile FER;
} EXTI_RegisterMapType;

#define EXTI ((EXTI_RegisterMapType *) 0x30000000)

#define EXTI_LINE(NUM) (1 << NUM)

```

Пример кода 3.4: Дефиниција регистара *EXTI* периферије

³Исто важи и за неискоришћене бите у сва три регистра

Периферија је конфигурабилна са подесивом базном адресом и бројем пинова.

3.4.3 *HEX* периферија

HEX периферија контролише 6 седмосегментних дисплеја који постоје на развојној плочи. Периферија поседује три мода операције који се бирају уписом одговарајуће вредности у *MODE* регистар. У *DEC* или *HEX* моду дисплеји приказују вредност одговарајућег броја најнижих бита *DATA* регистра у одговарајућем бројевном систему, док се у *MAN* моду за сваки дисплеј алоцира по 8 бита где 7 најнижих бита директно контролише индивидуалне сегменте дисплеја.

```
typedef struct
{
    uint32_t volatile MODE;
    uint32_t volatile DATA;
    uint32_t volatile DATA1;
} HEX_RegisterMapType;

#define HEX ((HEX_RegisterMapType *) 0x20000000)

#define HEX_MODE_DEC 0
#define HEX_MODE_HEX 1
#define HEX_MODE_MAN 2
```

Пример кода 3.5: Дефиниција регистра *HEX* периферије

Периферија је конфигурабилна са подесивом базном адресом и бројем дисплеја, као што се може видети, уколико је потребно периферија алоцира више меморијских речи за *DATA* регистар.

3.4.4 Интерфејс за меморијски мапиране регистре

Све периферије које поседују меморијски мапиране регистре користе **periph_mem_interface** компоненту која пружа једноставан интерфејс за имплементацију меморијски мапираних регистра. Компонента прима базну адресу и величину меморијски мапираног региона у речима (величина мора бити степен броја 2, одговорност је на периферији која користи ову компоненту да своје регистре прошири ожиченим нулама до потребног броја речи), све остале параметре меморијске магистрале компонента детектује аутоматски. Интерфејс према периферији која користи ову компоненту се састоји од три линије **data_periph_in**, **data_periph_out**, **data_periph_write**. Линија **data_periph_in** је величине *Ширина речи * Број речи* и представља податке које периферија жели да учини доступним. Линија **data_periph_out** (ширине меморијске речи) представља податке које језгро жели да упише на неку адресу меморијски мапираног региона, излаз ове линије имплементира маску бајтова за упис те није потребно да периферија имплементира ту функционалност. Линија **data_periph_write** поседује по један бит за сваку меморијску реч меморијски мапираног региона, одговарајући бит ове линије има активну вредност када језгро врши упис у ту меморијску реч.

```

module periph_mem_interface #(
    parameter int BaseAddress,
    parameter int SizeWords
) (
    clk,
    rst_n,
    bus_interface,
    hit,
    data_periph_in,
    data_periph_out,
    data_periph_write
);
    localparam int DataWidth          = $bits(bus_interface.data_ctp);
    localparam int AddressWidth        = $bits(bus_interface.address);
    localparam int BytesPerWord        = $bits(bus_interface.byte_enable);
    localparam int ByteSize            = DataWidth / BytesPerWord;
    localparam int SizeBytes           = SizeWords * BytesPerWord;
    localparam int ByteAddressWidth    = AddressWidth + $clog2(BytesPerWord);
    localparam int LocalAddressWidth   = $clog2(SizeWords);
    localparam int LocalByteAddressWidth = LocalAddressWidth + $clog2(BytesPerWord);
    localparam int DeviceAddressWidth  = AddressWidth - LocalAddressWidth;
    localparam int DeviceAddress       = BaseAddress[ByteAddressWidth-1:
        LocalByteAddressWidth];

    input clk;
    input rst_n;

    arilla_bus_if bus_interface;

    output hit;

    input [(SizeWords*DataWidth)-1:0] data_periph_in;

    output [DataWidth-1:0] data_periph_out;
    output [SizeWords-1:0] data_periph_write;

```

Пример кода 3.6: Портови `periph_mem_interface` компоненте

4 RISC-V језгро

У овом поглављу су дати детаљи имплементације RISC-V језгра. Језгро имплементира RV32I основни инструкцијски сет, Zicsr екстензију која омогућава приступ контролним и статусним регистрима и машински мод извршавања са обрадом прекида. Организација језгра је вишетактна. Поред вишетактне, разматране су и једнотактне и организације са проточном обрадом. Једнотактна организација је одмах одбачена јер у случају инструкција за приступ меморији захтева два приступа меморији у једном такту. Вишетактна организација је изабрана уместо организације са проточном обрадом због једноставности имплементације с обзиром да је фокус на подршци за екстерно дебаговање а не на самом језгру. Иако фокус није на самом језгру, одлучено је да се покуша оптимизација перформанси језгра, колико то изабрана организација дозвољава.

Резултат је језгро које извршава инструкције приступа меморији у два такта а све остале инструкције у једном такту.

4.1 Путања података

Како меморија има један такт кашњења при читању, на крају претходне инструкције када се врши упис у PC¹ регистар, обавља се и читање из меморије на адреси нове вредности PC регистра, што значи да је инструкција дохваћена и спремна за извршавање на почетку следећег такта који и званично означава почетак извршавања те инструкције. Ова идеја која личи на примитивну проточну обраду је кључна у постизању извршавања већине инструкција у једном такту.

Друга техника коришћена да би се постигле жељене перформансе произилази из потребе да једина места где подаци не пролазе у истом такту буду меморија и регистарски фајл. Ово се примарно односи на PC и IR² регистре, који морају да памте вредност за вишетактне инструкције и рачунање нове вредности PC регистра, али не желимо да ти регистри додају додатно кашњење од једног такта када то није потребно. Ово је реализовано додавањем излаза **shadow_out** на те регистре. Када се врши упис у регистар, излаз **shadow_out** заобилази регистар и има вредност нове вредности која се уписује, у осталим случајевима **shadow_out** има вредност регистра.

Поред PC и IR регистара, путања података се састоји од меморијског интерфејса (MEM_INTERFACE), компоненте за декодовање инструкција (INST_DECODE), аритметичко логичке јединице (ALU), компоненте која рачуна следећу вредност PC регистра (PC_CALC) и регистарског фајла (REG_FILE).

---

¹Program Counter (PC).

²Instruction Register (IR).

4.1.1 MEM_INTERFACE

Компонента **MEM_INTERFACE** повезује језгро на *Arilla bus* магистралу. Компонента нема параметре већ се аутоматски адаптира магистралу на коју је повезана и подржава произвољну ширину података, адресе и бајта. Како је адресибилна јединица *Arilla bus* магистрале реч а језгро подржава и операције на нивоу полу-речи и бајта (уколико су поравнате на своју величину), главна улога ове компоненте је превођење ових операција. **MEM_INTERFACE** такође детектује невалидне ситуације (лоше поравнат приступ меморији, приступ непостојећој меморији и приступ уколико је линија **inhibit** активна) и обавештава језгро ако до њих дође.

4.1.2 INST_DECODE

RISC-V инструкција обавезно има поље са операционим кодом и може садржати неку комбинацију следећих поља: додатни спецификатор инструкције ширине 3 бита (*f3*), додатни спецификатор инструкције ширине 7 бита (*f7*), непосредну вредност, адресу првог изворног регистра, адресу другог изворног регистра и адресу одредишног регистра. Компонента **INST_DECODE** издваја ова поља, проверава да ли је инструкција валидна и одређује операцију **op** и модификатор операције **mod** за аритметичко логичку јединицу. У општем случају операција има вредност *f3* а модификатор *f7[5]*, за аритметичко логичке операције са непосредним адресирањем, модификатор је 0 и за операције приступа меморији или безусловног скока операција је фиксно сабирање а модификатор је 0.

4.1.3 ALU

Аритметичко логичка јединица у зависности од сигнала **op** и **mod** врши једну од 10 операција. Те операције су: сабирање, одузимање, мање једнако, неозначено мање једнако³, битско ексклузивно или, битско или, битско и, логичко померање у лево, логичко померање у десно и аритметичко померање у десно. Ширина аритметичко логичке јединице је параметризована.

4.1.4 REG_FILE

Регистарски фајл има подесив број регистара подесиве ширине⁴ и омогућава читање два и упис једног регистра. Регистар нула има вредност нула и упис у њега нема ефекта.

4.1.5 PC_CALC

PC_CALC израчунава адресу следеће инструкције и проверава њено поравнање (инструкције у *RV32I* су увек поравнате на 4 бајта). У зависности од операционог кода инструкције **PC_CALC**: израчунава одредиште скока (за инструкције условног или безусловног скока), проверава логички израз (за инструкције условног скока) или инкрементира *PC* за 4. За условне скокове *RISC-V* може да пореди произвољна два регистра неким од следећих оператора **==**, **!=**, **<**, **≥**⁵.

---

³Уколико је **a < b** резултат је 1, у супротном 0.

⁴Број и ширина регистара су подесиви кроз параметре компоненте.

⁵**<**, **≥** имају варијанте за означене и неозначене бројеве.

4.1.6 Ток података при извршавању инструкције

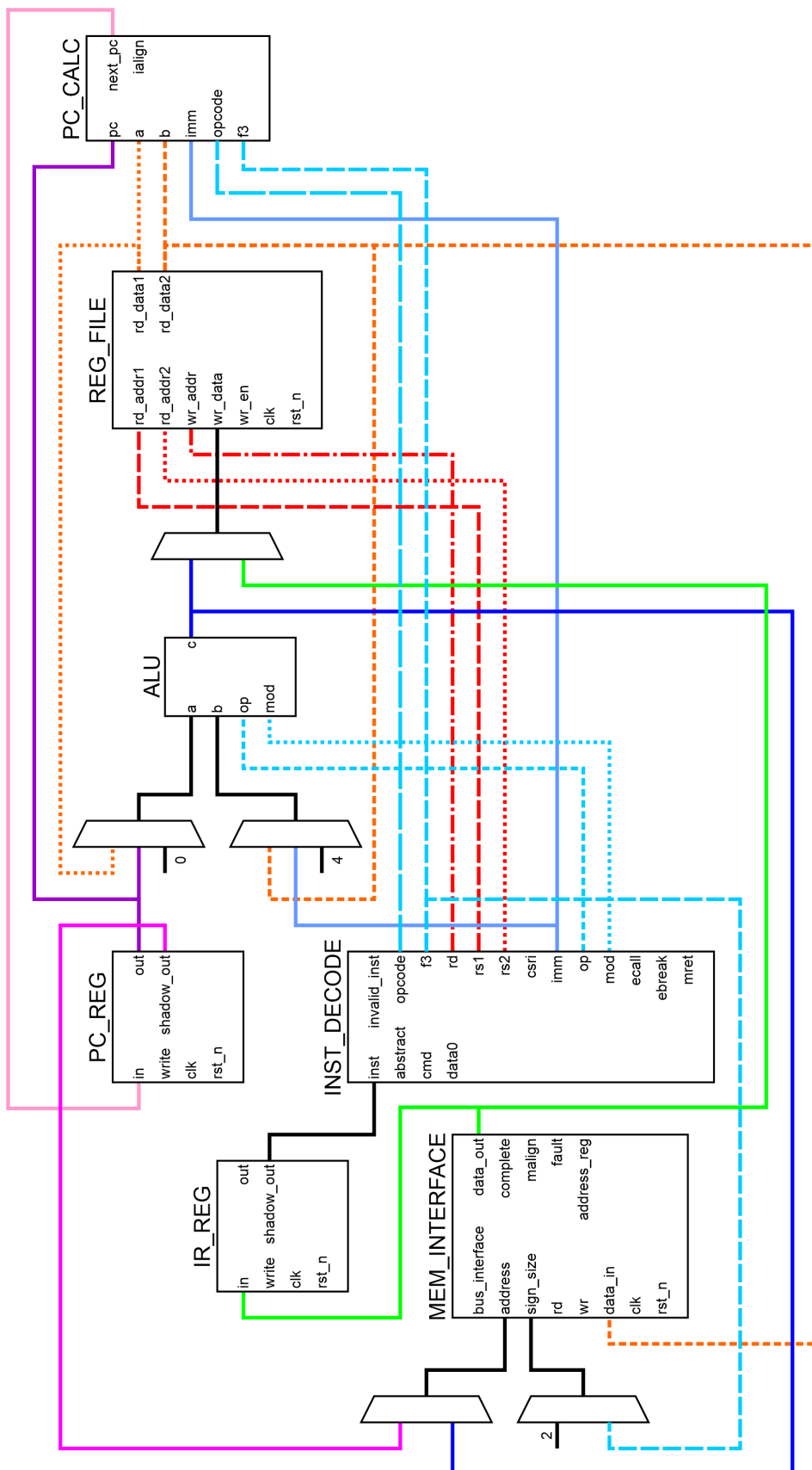
У првом такту извршавања инструкције:

1. Инструкција се налази на линијама за податке меморијске магистрале и **PC_REG** садржи адресу тренутне инструкције.
2. Инструкција улази у језгро кроз **MEM_INTERFACE** и уписује се у **IR_REG** (**INST_DECODE** користи **shadow_out** те је нова вредност **IR_REG**-а одмах доступна за декодовање).
3. Инструкција се декодује у **INST_DECODE**.
4. **INST_DECODE** израчунава непосредни операнд **imm**, конфигурише **ALU** (сигнали **op** и **mod**) и **PC_CALC** (сигнали **opcode** и **f3**) и адресира изворне и одредишни регистар.
5.
  - а) (Инструкција не приступа меморији) **ALU** израчунава резултат инструкције.
  - б) (Инструкција приступа меморији) **ALU** израчунава меморијску адресу.
6.
  - а) (Инструкција не приступа меморији а модификује регистарски фајл) Резултат инструкције се уписује у **REG_FILE**.
  - б) (Инструкција приступа меморији) Приступа се меморији са израчунавом адресом, сигнал **f3** одређује величину приступа (уколико је у питању упис у меморију, податак за упис се налази у регистарском фајлу на адреси другог изворишног регистра).
7. **PC_CALC** израчунава адресу следеће инструкције користећи изворишне регистре, адресу тренутне инструкције и податке из саме инструкције.
8. (Инструкција не приступа меморији) У **PC_REG** се учитава адреса следеће инструкције (**shadow_out** има вредност адресе следеће инструкције).
9. (Инструкција не приступа меморији) Чита се из меморије са адресе следеће инструкције (**shadow_out PC_REG**-а), величина приступа је фиксна и једнака величини речи.

У другом такту извршавања инструкције (само за инструкције које приступају меморији):

1. **PC_REG** задржава вредност а **IR_REG** садржи тренутну инструкцију (како се у овом такту не уписује у **IR_REG**, **shadow_out** има вредност запамћену у регистру, што је иста вредност коју је имао у прошлом такту).
2. (Инструкција чита из меморије) У регистарски фајл се уписује вредност прочитана из меморије (**data_out MEM_INTERFACE**-а).
3. У **PC_REG** се учитава адреса следеће инструкције (**shadow_out** има вредност адресе следеће инструкције), како се вредност **PC_REG**-а није променила од прошлог такта, адреса следеће инструкције коју је **PC_CALC** израчунао у прошлом такту је и даље валидна.
4. Чита се из меморије са адресе следеће инструкције (**shadow_out PC_REG**-а), величина приступа је фиксна и једнака величини речи.

На слици 4.1 се може видети дијаграм описане путање података.

Слика 4.1: Дијаграм путање података

4.2 Управљачка јединица

Неопходно је да управљачка јединица буде реализована Милијевим аутоматом стања јер управљачки сигнали зависе од операционог кода инструкције који се сазнаје у истом такту када и управљачки сигнали треба да буду подешени. Управљачка јединица је реализована директно у језику за опис хардвера, ово програмеру даје комфор сличан писању микропрограмске управљачке јединице док је резултујући хардвер након процеса синтезе сличнији ожиченој реализацији.

```
'define CONTROL_SIGNALS__ADDR_ALU 1'b0
'define CONTROL_SIGNALS__ADDR_PC 1'b1
'define CONTROL_SIGNALS__RD_ALU 2'b00
'define CONTROL_SIGNALS__RD_MEM 2'b01
'define CONTROL_SIGNALS__ALU1_RS 2'b00
'define CONTROL_SIGNALS__ALU1_PC 2'b01
'define CONTROL_SIGNALS__ALU1_ZR 2'b10
'define CONTROL_SIGNALS__ALU2_RS 2'b00
'define CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM 2'b01
'define CONTROL_SIGNALS__ALU2_IS 2'b10

'define CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE 5'b10_000
'define CONTROL_SIGNALS__DISPATCH 5'b10_001
'define CONTROL_SIGNALS__LUI 'ISA__OPCODE_LUI
'define CONTROL_SIGNALS__AUIPC 'ISA__OPCODE_AUIPC
'define CONTROL_SIGNALS__JAL 'ISA__OPCODE_JAL
'define CONTROL_SIGNALS__JALR 'ISA__OPCODE_JALR
'define CONTROL_SIGNALS__BRANCH 'ISA__OPCODE_BRANCH
'define CONTROL_SIGNALS__LOAD 'ISA__OPCODE_LOAD
'define CONTROL_SIGNALS__LOAD_W ('ISA__OPCODE_LOAD + 5'd1)
'define CONTROL_SIGNALS__LOAD_1 ('ISA__OPCODE_LOAD + 5'd2)
'define CONTROL_SIGNALS__STORE 'ISA__OPCODE_STORE
'define CONTROL_SIGNALS__STORE_W ('ISA__OPCODE_STORE + 5'd1)
'define CONTROL_SIGNALS__STORE_1 ('ISA__OPCODE_STORE + 5'd2)
'define CONTROL_SIGNALS__OPIMM 'ISA__OPCODE_OPIMM
'define CONTROL_SIGNALS__OP 'ISA__OPCODE_OP
'define CONTROL_SIGNALS__MISCMEM 'ISA__OPCODE_MISCMEM
'define CONTROL_SIGNALS__SYSTEM 'ISA__OPCODE_SYSTEM

interface control_signals_if;
    wire mem_complete;
    wire ['ISA__OPCODE_WIDTH-1:0] opcode;
    reg write_pc, write_ir, write_rd;
    reg mem_read, mem_write;
    reg addr_sel;
    reg [1:0] rd_sel;
    reg [1:0] alu_insel1, alu_insel2;
endinterface
```

Пример кода 4.1: Контролни сигнали управљачке јединице

На почетку се могу видети дефиниције конкретних вредности управљачких сигнала за мултиплексере (два мултиплексера која одређују меморијску адресу и величину приступа имају заједнички управљачки сигнал). Након тога долазе дефиниције стања аутомата, за стање се користи 5 бита што је једнако ширини операционог кода инструкције и омогућава пресликавање вредности операционог кода у одговарајуће стање аутомата. Поред стања за сваки имплементирани операциони код, аутомат поседује још 6 стања: по два за инструкције читања и писања меморије, стање које припрема језгро за извршење прве инструкције и псеудостање које означава први такт извршавања инструкције.

Стања **LOAD_1** и **STORE_1** означавају други такт извршавања инструкције читања и писања меморије респективно. Стања **LOAD_W** и **STORE_W** су идентична стањима **LOAD** и

STORE осим што не врше понован упис у **IR_REG**. Аутомат улази у ова стања уколико му је линијом **inhibit** забрањено извршавање операција на магистрали, и у њима остаје док успешно не изврши тражену операцију, након чега прелази у **LOAD_1** и **STORE_1** респективно. Стање **PROLOGUE** доводи језгро у стање у којем може следећег такта да почне са извршавањем инструкције. Ово стање врши дохватање инструкције из меморије са адресе која се тренутно налази у **PC_REG**-у, и тиме гарантује испуњеност предуслова за извршавање инструкције (корак 1 извршавања првог такта инструкције) уколико приступ меморији успе. Стање **PROLOGUE** се такође користи слично стањима **LOAD_W** и **STORE_W** уколико дохватање инструкције не успе. **DISPATCH** представља псеудостање је се систем никада неће наћи у том стању, већ вредност у регистру стања означава да се контролни сигнали понашају као да је систем у стању које је једнако операционом коду инструкције.

На крају примера кода 4.1 се налази дефиниција интерфејса који садржи улазне и излазне контролне сигнале. Улазни сигнали су операциони код инструкције, као и информација да ли је приступ меморији успео (ово се односи само на линију **inhibit**, остале грешке се детектују на други начин). Излазни сигнали управљају уписом у **PC_REG**, **IR_REG** и **REG_FILE**, читањем и уписом у меморију, као и избором сигнала на четири мултиплексера који су део путање података. У прилогу А се налази упрошћени код управљачке јединице.

4.3 *Zicsr* екстензија

Екстензија *Zicsr* прописује адресни простор од 4096 контролних и статусних регистара којима се приступа посебним инструкцијама које атомично читају и модификују те регистре регистарским директним или непосредним адресирањем. Ова функционалност је имплементирана у компоненти **CSR** која има следеће портове од интереса:

- **csr_interface**, интерфејс који остатак језгра користи да чита и уписује у контролне и статусне регистре.
- **rs**, адреса регистра опште намене чија вредност се уписује.
- **reg_in**, вредност регистра опште намене чија вредност се уписује.
- **imm_in**, вредност непосредног операнда који се уписује.
- **addr**, адреса контролног и статусног регистра који се уписује.
- **f3**, операција која се врши над регистром (уписивање, постављање бита или уклањање бита) и адресирање (регистарско директно или непосредно).
- **write**, контролни сигнал који врши упис у контролни и статусни регистар.
- **csr_out**, излазни сигнал који представља вредност изабраног контролног и статусног регистра.
- **invalid**, излазни сигнал који означава да је дошло до грешке (непостојећи регистар или упис у заштићен регистар).
- **conflict**, излазни сигнал који означава да је у току упис у регистар који би такође био промењен при прихватању захтева за прекид.

Како постоји велики број ових регистара у великој мери су коришћени макрои да генеришу исти хардвер за сличне регистре, ови макрои се налазе у фајлу **csr.svh** чија је скраћена верзија испод.

```
// Primer makroa koji definise CSR registar
`define CSR__MVENDORID 12'hF11 // Adresa
`define CSR__MCYCLE_MASK 32'hFFFFFFF // Maska bita koji mogu biti upisani
`define CSR__MCYCLE_VALUE 32'h00000000 // Podrazumevana vrednost
`define CSR__MSTATUS_MPP(csr) csr[12:11] // Makroi za pristup poljima

// Makroi koji definisu srodne grupe registara
`define CSRGEN__FOREACH_ARRAY(TARGET, CSR) \
`TARGET(CSR, 3) \
...
`TARGET(CSR, 31)

`define CSRGEN__FOREACH_MCOUNTER(TARGET) \
`TARGET(MCYCLE) \
...

`define CSRGEN__FOREACH_MHPMCOUNTER(TARGET) \
`CSRGEN__FOREACH_ARRAY(TARGET, MHPMCOUNTER) \
...

`define CSRGEN__FOREACH_MRO(TARGET) \
`TARGET(MVENDORID) \
...

`define CSRGEN__FOREACH_MRW(TARGET) \
`TARGET(MSTATUS) \
...

// Makroi koji definisu hardver
`define CSRGEN__GENERATE_INTERFACE(csr) \
reg ['ISA__XLEN-1:0] `csr`_reg;\
wire ['ISA__XLEN-1:0] `csr`_in;\
wire `csr`_write;

`define CSRGEN__GENERATE_READ_ASSIGN(csr) \
assign csr_out = address == `CSR__`csr` ? csr_interface.`csr`_reg : 32'bz;\
assign hit      = address == `CSR__`csr`;

`define CSRGEN__GENERATE_READ_ASSIGN_MRO(csr) \
assign csr_out = address == `CSR__`csr` ? `CSR__`csr`_VALUE : 32'bz;\
assign hit      = address == `CSR__`csr`;

`define CSRGEN__GENERATE_ARRAY_READ_ASSIGN_MRO(csr, i) \
assign csr_out = address == `CSR__`csr`(i) ? `CSR__`csr`_VALUE : 32'bz;\
assign hit      = address == `CSR__`csr`(i);

`define CSRGEN__GENERATE_INITIAL_VALUE(csr) \
csr_interface.`csr`_reg <= `CSR__`csr`_VALUE;

`define CSRGEN__GENERATE_WRITE(csr) \
if (address == `CSR__`csr` && write_reg && `CSR__`csr`_MASK != `ISA__ZERO) begin\
    csr_interface.`csr`_reg <= (value & `CSR__`csr`_MASK) | (csr_interface.\
        `csr`_reg & ~`CSR__`csr`_MASK);\
end else if (csr_interface.`csr`_write) begin\
    csr_interface.`csr`_reg <= csr_interface.`csr`_in;\
end

`define CSRGEN__GENERATE_CONFLICT(csr) \
assign conflict = (address == `CSR__`csr` && write_reg && `CSR__`csr`_MASK !=\
    `ISA__ZERO);
```

Пример кода 4.2: Пример макроа коришћених у CSR компоненти

Сама компонента **CSR** проверава да ли постоји регистар на датој адреси користећи један сигнал типа ожичено или, потом проверава да ли је покушан упис у регистар намењен само за читање (највиша два бита адресе су 11) и уколико је потребно пријављује грешку. Остатак компоненте имплементира саме регистре коришћењем макроа приказаних на примеру кода 4.2, као и бројаче циклуса и извршених инструкција и системски тајмер. Системски тајмер се састоји од два меморијски мапирана регистра ширине 64 бита, они су имплементирани коришћењем **periph_mem_interface** компоненте која је раније описана. Бројачи циклуса и инструкција су имплементирани користећи исти интерфејс који остатак језгра користи да интерагује са контролним и статусним регистрима. Тај интерфејс се састоји од три линије за сваки регистар које се могу видети у макроу **CSRGEN__GENERATE_INTERFACE**. Линија са суфиксом **_reg** представља вредност регистра, линија са суфиксом **_in** представља вредност коју језгро жели да упише у тај регистар и линија са суфиксом **_write** је активна у такту у коме језгро жели да упише нову вредност у тај регистар.

```
assign hit = 1'b0;
'CSRGEN__FOREACH_MCOUNTER(CSRGEN__GENERATE_READ_ASSIGN)
'CSRGEN__FOREACH_MHPMCOUNTER(CSRGEN__GENERATE_ARRAY_READ_ASSIGN_MRO)
'CSRGEN__FOREACH_MRO(CSRGEN__GENERATE_READ_ASSIGN_MRO)
'CSRGEN__FOREACH_MRW(CSRGEN__GENERATE_READ_ASSIGN)

assign conflict = 1'b0;
'CSRGEN__GENERATE_CONFLICT(MSTATUS)
'CSRGEN__GENERATE_CONFLICT(MCAUSE)
'CSRGEN__GENERATE_CONFLICT(MTVAL)
'CSRGEN__GENERATE_CONFLICT(MEPC)

always @(posedge clk) begin
    if (!rst_n) begin
        'CSRGEN__FOREACH_MCOUNTER(CSRGEN__GENERATE_INITIAL_VALUE)
        'CSRGEN__FOREACH_MRW(CSRGEN__GENERATE_INITIAL_VALUE)
    end else begin
        'CSRGEN__FOREACH_MCOUNTER(CSRGEN__GENERATE_WRITE)
        'CSRGEN__FOREACH_MRW(CSRGEN__GENERATE_WRITE)
    end
end
end
```

Пример кода 4.3: Пример имплементације контролних и статусних регистара коришћењем макроа

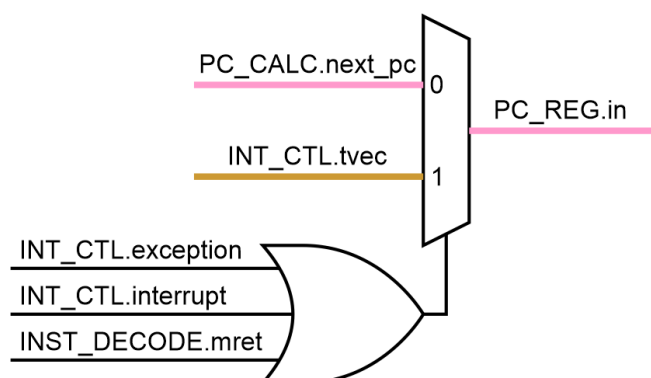
4.4 Обрада прекида

Имплементирано језгро подржава прекиде и изузетке⁶ и врши њихову обраду у складу са привилегованом спецификацијом [8].

Већина логике за обраду прекида се налази у компоненти **INT_CTL** док је поред тога потребна само минимална модификација путање података и управљачке јединице. Модификација путање података је приказана на слици 4.2. Модификација управљачке јединице се састоји од извршавања следећих акција уколико је дошло до изузетка: искључивање контролних сигнала који мењају стање (**write_rd**, **write_csr** и **mem_write**), активација сигнала за упис **PC_REG**-а када је дошло до изузетка (сигнал **write_pc_ex**), учитавање следеће инструкције макроом **CONTROL__READ_INST** и прелазак у стање **DISPATCH** или **PROLOGUE** у зависности да ли је

⁶*RISC-V* спецификација прекидима класификује екстерне асинхроне догађаје, док су изузеци синхрони догађаји који су најчешће последица грешке при извршавању инструкције.

дохватање инструкције успело. Уколико се прихвата прекид тренутна инструкција се правилно завршила те нема потребе за претходним операцијама.

Слика 4.2: Модификација путање података

INT_CTL компонента врши детекцију изузетака и прекида, одређује адресу прекидне рутине и ажурира командне и статусне регистре од интереса. Детекција изузетака је прилично једноставна, потребно је упарити линију која обавештава да је изузетак настао са тренутним стањем процесора како би се ближе одредило о ком изузетку је реч, нпр. приступ непостојећој меморији резултује једним од три изузетка дефинисаних у спецификацији [8]: *Instruction access fault*, *Load access fault* или *Store/AMO access fault*. Детекција прекида је такође једноставна, треба проверити линију која обавештава о захтеву за прекид и

одговарајуће бите контролних и статусних регистара који маскирају појединачне или све прекиде. Сама одлука о скакању на прекидну рутину је нешто комплекснија и разматрају се још три услова. Да би се при обради прекида скочило на прекидну рутину потребно је да:

1. Постоји захтев за прекид који није маскиран или постоји захтев за немаскирајући прекид.
2. Уколико је у питању обичан прекид, прекиди нису глобално маскирани или уколико је у питању немаскирајући прекид, процесор тренутно не извршава прекидну рутину немаскирајућег прекида.
3. Процесор тренутно извршава последњи такт инструкције.
4. Тренутна инструкција не врши упис у неки од регистара чије вредности се ажурирају при скоку на прекидну рутину.

Провера да ли процесор тренутно обрађује прекидну рутину немаскирајућег прекида постоји зато што су све линије осетљиве на ниво што доводи до поновног скока на исту прекидну рутину након извршене једне инструкције прекидне рутине. Код обичних прекида ово је решено постављањем бита који глобално омогућава прекиде на 0 при скоку на прекидну рутину. Како сличан бит за немаскирајуће прекиде не постоји у спецификацији⁷, у овој имплементацији је тај бит додат. Како је у питању само један бит чија се вредност враћа на 0 при извршавању прве инструкције повратка из прекидне рутине, потенцијално може настати проблем уколико се нека друга прекидна рутина угнезди унутар рутине немаскирајућег прекида, како је овај сценарио изузетно мало вероватан, није имплементирано боље решење, већ је неопходно да програмер буде свестан ове ситуације.

Прекиди се прихватају само на крају инструкције јер то значајно олакшава имплементацију а у општем случају одлаже прихватање прекида максимално један такт. Разматрана је опција за прихватање прекида док је језгро у стању **PROLOGUE** као резултат активне линије **inhibit** међутим то би поприлично компликовало имплементацију а умањило би кашњење прихватања

⁷Што је и логично, спецификација дефинише архитектуру тј. делове процесора доступне кориснику, што овај бит не би требао да буде. Такође спецификација намерно даје одређену слободу имплементацијама по питању обраде немаскирајућих прекида.

прекида за само један до два сигнала такта, иако језгро може провести произвољно велики број тактова у стању **PROLOGUE**. То је зато што ће језгро свакако провести исти број тактова у стању **PROLOGUE** и уколико одмах прихвати прекид јер и дохватање прве инструкције прекидне рутине захтева успешан приступ меморији. Тако да је једина разлика у кашњењу да ли ће се након уклањања активне вредности линије **inhibit** извршити једна додатна инструкција или не. Један изузетак овог правила је тај да се прекид може прихватити уколико се десио изузетак након првог такта инструкције која приступа меморији, то је зато што по спецификацији прекиди имају већи приоритет од изузетака а како инструкција која генерише изузетак не мења стање процесора безбедно је прихватити прекид уколико је адреса повратка из прекидне рутине инструкција која је изазвала прекид. Ово важи и за изузетке генерисане у последњем такту инструкције, међутим тада је правило о последњем такту инструкције испоштовано и једина разлика је адреса повратка из прекидне рутине.

Последњи случај у коме неће доћи до скока на прекидну рутину је уколико се тренутно извршава инструкција која врши упис у неки од контролних и статусних регистара који се ажурирају при скоку на прекидну рутину. Ово се примарно односи на регистар **MSTATUS** је проширено и на остале регистре (**MCAUSE**, **MTVAL** и **MEPC**). Овај сигнал генерише компонента **CSR** и постоји због једног ивичног случаја⁸ у коме програм уписује 0 у бит који омогућава све прекиде (бит **MIE** регистра **MSTATUS**), како ће упис бити видљив језгру тек следећег такта, прекид се прихвата (ово само по себи није проблем, рећићемо да је прекид прихваћен пре комплетног извршења те инструкције) међутим у поље **MPIE** регистра **MSTATUS** се уписује тренутна вредност бита **MIE** а не 0 која се тренутно уписује. Што значи да ће, када се при повратку из прекидне рутине у бит **MIE** упише вредност бита **MPIE**, она бити као да се инструкција након које је прихваћен прекид није десила, што може резултовати у томе да су прекиди омогућени иако не би требали да буду. Иако за овај ивични случај сигурно постоје и алтернативна решења ово решење је поприлично једноставно и у најгорем случају одлаже прекид један такт.

Следећи корак при обради прекида и изузетака је одређивање уколико постоји више разлога за скок који ће бити испоштован. Већ је споменуто шта се дешава уколико се истовремено десе изузетак и прекид, међутим још један разлог за скок који обрађује ова компонента је повратак из прекидне рутине инструкцијом **MRET**. Табела 4.1 приказује исход сваке комбинације. Изузеци и прекиди се међусобно приоритирају по фиксним приоритетима дефинисаним у спецификацији [8].

Табела 4.1: Исход комбинација прекида, изузетака и повратка из прекидне рутине

Изузетак	Прекид	Повратак из прекидне рутине	Акција	MEPC =
*			Изузетак	pc
	*		Прекид	next_pc
		*	Повратак	/
*	*		Прекид	pc
*		*	Изузетак	pc
	*	*	Повратак	/
*	*	*	Прекид	pc

Одређивање адресе на коју се скаче је једноставно, уколико је у питању повратак из прекидне рутине, скаче се на адресу у **MEPC** регистру, уколико је у питању изузетак или прекид и

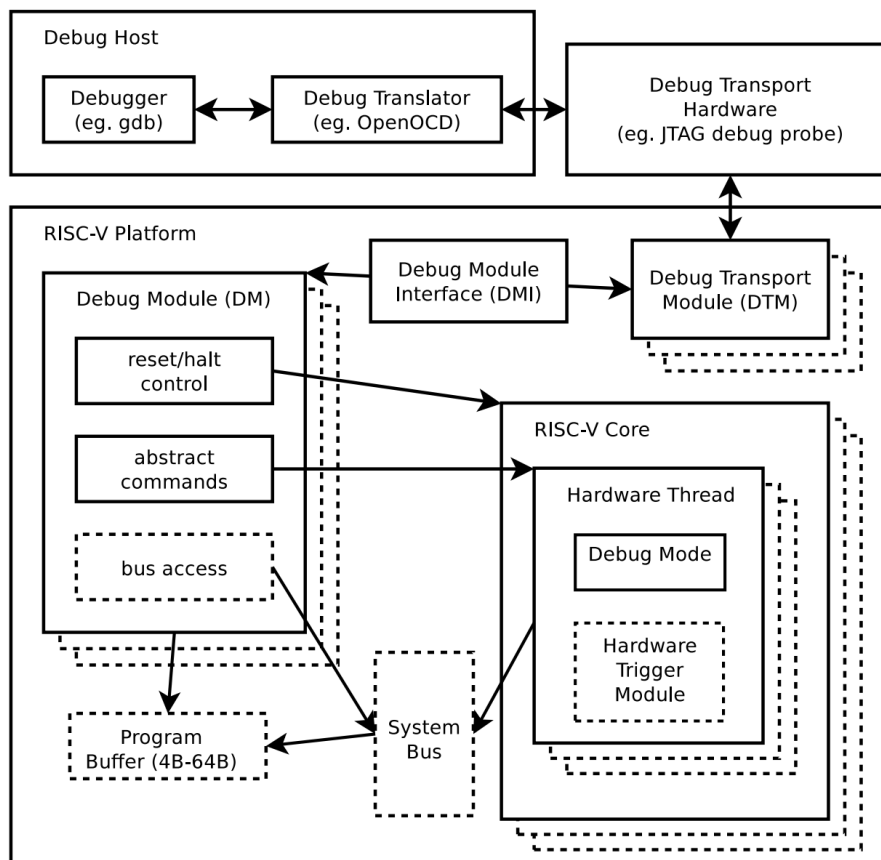
⁸Можда постоје и други ивични случајеви али један је довољан да објасни зашто је овај услов неопходан.

прекиди нису векторисани скаче се на адресу у регистру **MTVEC** поравнату на 4 бајта, уколико су прекиди векторисани на адресу се додаје код узрока прекида померен за 2 бита улево.

INT_CTL такође ажурира следеће контролне и статусне регистре: Регистар **MIP** се ажурира сваког такта са вредностима линија захтева за прекид. При уласку у прекидну рутину бит **MPiE** се ажурира тренутном вредношћу бита **MIE** а **MIE** се поставља на 0. При повратку из прекидне рутине овај процес је обрнут, **MIE** добија вредност **MPiE** а **MPiE** се поставља на 1. Регистар **MEPC** се ажурира при уласку у прекидну рутину по табели 4.1. Регистри **MCAUSE** и **MTVAL** се ажурирају при уласку у прекидну рутину са кодом узрока прекида и описом изузетка (уколико је применљиво) респективно. Уколико се користи **MTVAL** најчешће има вредност меморијске адресе која је изазвала изузетак или вредности инструкције која је невалидна.

5 Подршка за екстерно дебаговање

RISC-V стандард који прописује подршку за екстерно дебаговање [5] предлаже следећу архитектуру система:

Слика 5.1: Предложена архитектура подршке за екстерно дебаговање [5]

Компоненте ван самог система и *DTM* су објашњени у засебним поглављима, *System Bus* се у контексту овог рада односи на *Arilla bus* меморијску магистралу а *Program Buffer* је имплементиран као део *DM*-а. Преостале компоненте: *DM*, *DMI*, интерфејс којим комуницирају језгро и *DM*, потребне модификације језгра и хардверски окидачи су објашњене у остатку овог поглавља.

DMI је магистрала која повезује *DM* и *DTM*, и омогућава *DTM*-у приступ адресном простору *DM*-а. Спецификација подржава произвољну ширину адресе од минимално 7 бита, како један *DM* заузима мање од 128 адреса, одабрана је минимална ширина адресне линије. *DMI* се састоји од: адресне линије, линије за податке и две контролне линије које означавају операције читања и уписа. Адресирање је на нивоу речи. Како *DM* поседује релативно мали број регистара, могуће

је комбинационо поставити одговарајућу вредност на линију за податке при операцији читања. Што омогућава магистралу да изврши једну операцију сваког такта, са кашњењем података од нула тактова при читању и упису. Како спецификација налаже да читање непостојећег регистра резултује читањем вредности 0, линија за податке унутар *DM*-а (пре тростатичког бафера) је реализована као ожичено или.

DM инкорпорира већину функционалности које дебагер користи за управљање језгром и увид у његово стање. Функционалности покретања и заустављања језгра, као и извршавање апстрактних команди су имплементирани коришћењем интерфејса који повезује *DM* и језгро (дефинисаног у **debug_if.svh**). Програмски бафер и приступ меморијској магистралу су реализовани меморијски мапираним регистрима и додатним контролером газде на магистралу респективно.

Како би се подржало екстерно дебаговање неопходно је модификовати језгро. Модификације обухватају промене путање података и управљачке јединице, додавање контролних и статусних регистра и контролера језгра док је у режиму за дебаговање (компонента **D_CTL**). Додатно унутар језгра се налазе и хардверски окидачи који при приступу одређеној адреси заустављају језгро и пребацују га у режим за дебаговање.

Интерфејс који повезује *DM* и језгро се састоји од следећих линија (прва половина представља линије у смеру од *DM*-а ка језгру, а друга обратно):

```
interface debug_if;
    wire      halt_req;
    wire      resume_req;
    wire      exec;
    wire [31:0] command;
    wire [31:0] data0_in;
    wire [31:0] data1_in;

    wire      halted;
    wire      done;
    wire      write;
    wire      bus;
    wire      haltresume;
    wire      exception;
    wire [31:0] data0_out;
endinterface
```

Пример кода 5.1: Линије **debug_if** интерфејса

Линијама **halt_req** и **resume_req** *DM* захтева од језгра да се заустави и настави са извршавањем респективно. Језгро повратну информацију о томе да ли је заустављено даје преко линије **halted**. Остатак линија се односи на извршавање апстрактних команди. У смеру од *DM*-а ка језгру линија **exec** је активна од тренутка када дебагер захтева извршавање апстрактне команде све док језгро не обавести *DM* да је команда извршена активном вредношћу линије **done**. Линије **command**, **data0_in** и **data1_in** садрже саму команду и њене потенцијалне аргументе, док линија **data0_out** садржи резултат уколико постоји. Резултат се уписује у одговарајући регистар *DM*-а када линија **write** има активну вредност. Линије **bus**, **haltresume** и **exception** својом активном вредношћу сигнализирају да је дошло до одговарајуће грешке.

5.1 Debug Module (DM)

DM имплементира следеће регистре доступне преко *DMI* магистрале: **DMSTATUS**, **DM-CONTROL**, **HARTINFO**, **HALTSUM0**, **ABSTRACTCS**, **COMMAND**, **ABSTRACTAUTO**, **SBCS**, **SBADDRESS0**, **SBDATA0**, 12 **DATA** и 16 **PROGBUF** регистра. **DATA** и **PROGBUF** регистри

су међусобно веома слични те се за њихово генерисање користе макрои налик онима коришћеним за контролне и статусне регистре. Регистри **DATA** и **PROGBUF** су такође доступни језгру у виду меморијски мапираних регистара, за ово је наравно коришћена **periph_mem_interface** компонента.

```
// Primer makroa koji definise DM registar
`define DEBUG__DATA0 7'h04 // Adresa
`define DEBUG__DATA0_AUTOEXEC 0 // Indeks bita u registru ABSTRACTAUTO
`define DEBUG__DATA0_OFFSET 12'd20 // Pomeraj od bazne adrese u memorijskoj mapi

`define DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(TARGET) \
`TARGET(DATA0)\
`...
`TARGET(DATA11)\
`TARGET(PROGBUF0)\
`...
`TARGET(PROGBUF15)\

`define DEBUGGEN__GENERATE_INTERFACE(register) \
reg [31:0] ``register``_reg;\
wire [31:0] ``register``_in;\
wire      ``register``_write;\

`define DEBUGGEN__GENERATE_READ_ASSIGN(register) \
assign data = dmi.address == `DEBUG__``register`` ? ``register``_reg : {32{1'b0}};\

`define DEBUGGEN__GENERATE_MEMORY_ASSIGN(register) \
assign memory[(32*`DEBUG__``register``_OFFSET)+:32] = ``register``_reg;\

`define DEBUGGEN__GENERATE_MEMORY_GUARD_ASSIGN\
assign memory[(32*16)+:32] = `DEBUG__EBREAK;\
assign memory[(32*17)+:32] = `DEBUG__EBREAK;\
assign memory[(32*18)+:32] = `DEBUG__EBREAK;\
assign memory[(32*19)+:32] = `DEBUG__EBREAK;\

`define DEBUGGEN__GENERATE_INITIAL_VALUE_SIMPLE(register) \
``register``_reg <= `DEBUG__EBREAK;\

`define DEBUGGEN__GENERATE_WRITE_SIMPLE(register) \
if (dmi.address == `DEBUG__``register`` && dmi.write && busy == 1'b0) begin\
    ``register``_reg <= dmi.data;\
end else if (mem_write[`DEBUG__``register``_OFFSET]) begin\
    ``register``_reg <= mem_out;\
end else if (``register``_write) begin\
    ``register``_reg <= ``register``_in;\
end\

`define DEBUGGEN__GENERATE_AUTOEXEC(register) \
if (dmi.address == `DEBUG__``register`` && (dmi.write || dmi.read) && busy == 1'b0 &&
    cmderr == `DEBUG__AC_ERR_NO_ERR && abstractauto[`DEBUG__``register``_AUTOEXEC]) begin
    \
    busy <= 1'b1;\
end\

`define DEBUGGEN__GENERATE_BUSY_ERROR(register) \
|| dmi.address == `DEBUG__``register`` && (dmi.write || dmi.read)\
```

Пример кода 5.2: Пример макроа коришћених у DM компоненти

5.1.1 Заустављање и поновно покретање језгра

Заустављање и поновно покретање језгра, као и увид у то да ли је тренутно језгро заустављено је могуће кроз **DMSTATUS** и **DMCONTROL** регистре. Такође је могуће аутоматски зауставити језгро када се ресетује и то пре извршавања прве инструкције. Имплементација ових

функционалности са стране *DM*-а се у великој мери своди на повезивање одговарајућих бита **DMSTATUS** и **DMCONTROL** регистара на **debug_if** интерфејс.

5.1.2 Извршавање апстрактних команди

Апстрактне команде омогућавају дебагеру да чита и пише регистре опште намене, контролне и статусне регистре и меморију, као и извршавање произвољног кода који се налази у **PROGBUF** регистрима. Произвољан код је могуће извршити након или уместо приступа неком од регистара (коришћењем *Access Register Command*) или *Quick Access* командом која зауставља језгро, извршава произвољан код и поново покреће језгро. Апстрактна команда се извршава њеним уписом у **COMMAND** или уписом у **DATA** или **PROGBUF** регистар чији је бит у **ABSTRACTAUTO** регистру постављен (ово поново извршава претходну команду са новим вредностима регистара). Команде користе **DATA** регистре за своје аргументе, по правилу **DATA0**¹ садржи вредност за упис или прочитану вредност док **DATA1** садржи меморијску адресу². **ABSTRACTCS** регистар примарно садржи информацију о томе да ли је се апстрактна команда тренутно извршава и о грешци уколико је до ње дошло. Само мали део функционалности апстрактних команди је обавезан а приказана имплементација имплементира све опционе функционалности³ осим приступа регистрима и меморији без заустављања језгра.

Већина инфраструктуре за извршавање апстрактних команди се налази у језгру, док је примарна улога *DM*-а детекција одређених грешака. Грешке које *DM* детектује су: покушај извршавања апстрактне команде док је извршавање апстрактне команде у току, извршавање апстрактних команди са неподржаним опцијама и извршавање команде која захтева да језгро буде заустављено уколико оно није. Док су грешке које детектује језгро: грешка при приступу меморији⁴, извршавању невалидне инструкције или заустављању језгра из погрешног разлога. Поред пријављивања грешке, уписи у регистре који се тичу апстрактних команди док се апстрактна команда извршава немају ефекта. Такође уколико дође до грешке, није могуће извршавати апстрактне команде док се статус грешке не отклони уписивањем у **ABSTRACTCS** регистар. Након провере грешака коју врши *DM*, он даје сигнал језгру да изврши апстрактну команду и прослеђује му саму команду и параметре. Језгро потом извршава команду и обавештава *DM* када је извршена или уколико је дошло до грешке. Уколико команда уписује резултат у **DATA0** регистар, вредност и сигнал да је потребно извршити упис се такође прослеђују *DM*-у. Уколико је команда успешно извршена и одговарајућа опција је подешена, *DM* инкрементира одговарајућу адресу (уколико је у питању меморијска адреса уместо за један, регистар се инкрементира за величину приступа).

5.1.3 Приступ меморији коришћењем додатног газде на магистрали

Приступ меморији коришћењем додатног газде на магистрали је у потпуности имплементиран унутар *DM*-а, без потребе за било каквим модификацијама језгра⁵ и користи исти контролер меморије (компоненту **MEM_INTERFACE**) само са различитим поларитетом линије **inhibit** којој је подесив као параметар компоненте. Регистри **SBADDRESS0** и **SBDATA0** садрже адресу

¹ Ово важи за системе са ширином речи од 32 бита, системи са већом ширином речи користе неколико узастопних регистара за један аргумент.

² Адреса регистра је енкодвана директно у команди.

³ Које су примењиве за имплементирано језгро.

⁴ Односи се само на приступ меморији помоћу апстрактних команди а не и на приступ помоћу газде на магистрали.

⁵ Уколико је меморијски контролер у потпуности компатибилан са *Arilla bus* магистралом.

и вредност за приступ меморији а операције се започињу уписом или читањем неког од тих регистара у зависности од бита конфигурисаних у регистру **SBCS**. Поред тога **SBCS** садржи контролу величине приступа и инкрементирања адресе, као и бите који означавају да је дошло до грешке. Као и код апстрактних команди упис у **SBADDRESS0** или **SBDATA0** док је операција у току резултује у грешци и поред тога нема ефекат, слично операција се не може започети док се стање грешке не отклони уписом у одговарајуће бите **SBCS** регистра. Остале грешке до којих може доћи су: приступ непостојећој меморији, лоше поравнат приступ меморији или неподдржана величина приступа. При упису у регистар који започиње операцију постављају се бити који означавају да је операција започета (**sbbusy**) и тип операције (**sb_read** или **sb_write**).

Свака операција траје два такта, у првом такту (уколико није детектована грешка у величини приступа) се поставља активна вредност линије **inhibit** и обавља се приступ меморији. У следећем такту се операција завршава уписом у **SBDATA0** уколико је била реч о операцији читања и инкрементирањем адресе за величину приступа уколико је одговарајући бит подешен.

5.2 Модификације језгра

Како би подржало екстерно дебаговање неопходно је да језгро имплементира посебан мод извршавања (*Debug* мод *D*) и још неколико контролних и статусних регистара који обухватају **DCSR**, **DPC** и два помоћна регистра које дебагер може да користи за чување регистара опште намене. Језгро се налази у овом моду док је заустављено или извршава апстрактну команду. **DCSR** регистар омогућава контролу над понашањем језгра док се налази у *D* моду. Имплементирана поља овог регистра су:

- **xdebugver** (само за читање), верзија спецификације за екстерно дебаговање коју језгро имплементира
- **ebreakm**, да ли **EBREAK** инструкција изазива изузетак или зауставља језгро
- **stepie**, да ли су прекиди омогућени у моду извршавања инструкцију по инструкцију
- **stopcount**, да ли су бројачи заустављени кад је језгро заустављено
- **stoptime**, да ли је тајмер заустављен кад је језгро заустављено
- **cause** (само за читање), разлог заустављања језгра
- **nmip** (само за читање), да ли постоји захтев за немаскирајући прекид
- **step**, да ли се језгро аутоматски зауставља након извршавања једне инструкције.

DPC регистар памти вредност програмског бројача приликом уласка у *D* мод и уписује ту вредност назад у програмски бројач при поновном покретању језгра (уписом у овај регистар је могуће променити локацију на којој ће језгро наставити извршавање). Сами регистри су имплементирани унутар **CSR** компоненте, као и логика која односи на заустављање бројача и тајмера. Остатак логике се претежно односи на прекиде и имплементиран је унутар **INT_CTL** компоненте.

5.2.1 Контролер режима за дебаговање

Контролер режима за дебаговање (компонента **D_CTL**) је повезан са *DM*-ом путем **debug_if** интерфејса и одговоран је за дистрибуцију тих информација остатку система. Како би обезбедио заустављање система, контролер води рачуна о жељеном стању система на основу различитих сигнала који захтевају заустављање језгра, као што су: хардверски окидач окинут, извршена **EBREAK** инструкција⁶, захтев за заустављање од стране *DM*-а, заустављање након једне инструкције⁷ и извршавање *Quick Access* апстрактне инструкције. Једини сигнал који може захтевати поновно покретање система је захтев од стране *DM*-а. Контролер о овом жељеном стању обавештава управљачку јединицу а потом прати реално стање језгра на основу стања у коме се налази управљачка јединица и о том стању обавештава *DM*, хардверске окидаче, контролер прекида и контролне и статусне регистре. При заустављању **D_CTL** такође ажурира **DCSR** кодом разлога заустављања и **DPC** адресом од које се наставља извршавање (у случају да је разлог заустављање након једне инструкције или захтев од стране *DM*-а бележи се адреса следеће инструкције⁸, у супротном се бележи адреса тренутне инструкције). При извршавању апстрактних команди **D_CTL** реконфигурише путању података како би управљачка јединица могла да манипулише регистрима и меморијом и води рачуна о извршавању произвољних инструкција враћањем оригиналне конфигурације путање података, скоком на програмски бафер и започињањем извршавања кода без напуштања *D* мода. Како би успешно комуницирао са *DM*-ом при извршавању апстрактних команди, контролер врши детекцију грешака и обавештава *DM* о њима, као и о успешном завршетку извршавања апстрактне команде.

5.2.2 Модификације путање података

Како би се смањио број неопходних модификација путање података, одлучено је да се искористе исте линије које **INST_DECODE** користи, што је реализовано инкорпорирањем декодовања апстрактних команди у **INST_DECODE** тако да **D_CTL** одређује да ли се декодује инструкција или апстрактна команда. Како се операциони кодови директно мапирају на стања управљачке јединице, за потребе апстрактних команди је уведено пет нових операционих кодова о којима ће бити више речи при опису модификација управљачке јединице. Поред модификација **INST_DECODE**-а, додати су нови улази у мултиплексере који одређују меморијску адресу и величину приступа меморији, додат је нови мултиплексер који одређује одакле долазе подаци који се уписују у меморију. Такође су додата два улаза у мултиплексер који одређује следећу адресу програмског бројача а то су: вредност **DPC** регистра (користи се при поновном покретању језгра) и фиксна вредност локације почетка програмског бафера у меморијској мапи (користи се при извршавању произвољних инструкција).

5.2.3 Модификације управљачке јединице

На примеру кода 5.3 су приказана нова стања и контролне линије додате у односу на оне приказане у примеру 4.1. Језгро се налази у стању **HALTED** када је заустављено и не извршава апстрактну команду, језгро улази у ово стање уколико је захтевано да се језгро заустави и прошли такт је био последњи такт инструкције или је језгро било у **PROLOGUE** стању. Језгро

⁶Уколико је **ebreakm** бит подешен.

⁷Уколико је **step** бит подешен.

⁸Уколико језгро није спремо да изврши тренутну инструкцију када добије захтев за заустављање, ипак се бележи тренутна адреса.

пролази кроз стање **RESUMING** при поновном покретању, тада се у програмски бројач уписује вредност **DPC** регистра и језгро следећег такта прелази у **PROLOGUE** стање. Што значи да постоји кашњење од два такта од тренутка захтева за поновно покретање до провг такта извршавања инструкције.

```

`define CONTROL_SIGNALS__HALTED      5'b01_110
`define CONTROL_SIGNALS__RESUMING    5'b01_111
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_REG      'DEBUG__OPCODE_ACCESS_REG
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_NA      'DEBUG__OPCODE_ACCESS_NA
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_EXEC     'DEBUG__OPCODE_EXEC
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_RMEM     'DEBUG__OPCODE_READ_MEM
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_RMEM_1  ('DEBUG__OPCODE_READ_MEM + 5'd1)
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_WMEM     'DEBUG__OPCODE_WRITE_MEM
`define CONTROL_SIGNALS__ABS_WMEM_1  ('DEBUG__OPCODE_WRITE_MEM + 5'd1)

interface control_signals_if;
  wire ['ISA__FUNCT3_WIDTH-1:0] f3;
  reg  ['ISA__OPCODE_WIDTH-1:0] mcp_addr;
  reg  write_pc_ne, write_pc_ex; // Tіcu se implementacionih
  detalja podrške za prekide, nece biti diskutovane
  reg  write_csr; // Tіce se implementacionih detalja Zіcsr
  ekstenzije, nece biti diskutovan
  reg  abstract_write, abstract_done, progbuf;
endinterface

```

Пример кода 5.3: Додати контролни сигнали управљачке јединице

Остала нова стања се користе при извршавању апстрактних команди. У одговарајуће стање се улази када је језгро заустављено и **D_CTL** реконфигурише путању података, у које тачно стање се улази зависи од операционог кода декодованог у **INST_DECODE**. **ABS_REG** се користи за *Access Register Command* уколико приступа регистрима, уколико само извршава програмски бафер или је у питању *Quick Access*, језгро прелази у **ABS_EXEC** стање, језгро такође може доћи у ово стање ако команда приступа регистрима и потом извршава програмски бафер. Уколико команда не приступа регистрима нити извршава програмски бафер (команда нема ефекта) језгро прелази у стање **ABS_NA**. **ABS_RMEM** и **ABS_WMEM** се користе при читању и писању меморије. Као и при извршавању инструкција и при извршавању апстрактних команди, приступи меморији морају да се реализују кроз два такта чему служе стања **ABS_RMEM_1** и **ABS_WMEM_1**. Уколико је магистрала блокирана линијом **inhibit** (до чега у пракси не може доћи) како је једина разлика између стања **LOAD** и **LOAD_W**⁹ била упис у инструкцијски регистар а **ABS_RMEM** и **ABS_WMEM** тај упис не врше, није потребно имати одвојена стања **ABS_RMEM_W** и **ABS_WMEM_W** већ је довољно да језгро остане у истом стању уколико приступ меморији није успео. Након извршене апстрактне команде, језгро се враћа у стање **HALTED**.

Како би управљачка јединица разликовала апстрактне команде које уписују или читају регистре, да ли су у питању регистри опште намене или контролни и статусни регистри, као и да ли се након приступа регистрима извршава програмски бафер, **INST_DECODE** ове информације енкодује у линији **f3** којој сада и управљачка јединица има приступ. Линија **mcp_addr** садржи тренутно стање управљачке јединице, овим се избегава додавање контролних сигнала који не учествују у путањи података а користе се у само једном стању. Ту функционалност екстензивно користе **INT_CTL**, **D_CTL** и **T_CTL**. Сигналима **abstract_write**, **abstract_done** и **progbuf** управљачка јединица сигнализира **D_CTL**-у да жели да упише резултат апстрактне команде у регистар, да је апстрактна команда извршена и да жели да почне са извршавањем програмског бафера респективно.

⁹Исто важи и за стања **STORE** и **STORE_W**.

```

        'CONTROL_SIGNALS__RESUMING: begin
            control_signals.write_pc_ex = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_REG: begin
            if (control_signals.f3[2]) begin
                if (control_signals.f3[1]) begin
                    control_signals.write_csr = 1'b1;
                end else begin
                    control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_ZR;
                    control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM;
                    'CONTROL__WRITE_ALU
                end
            end else begin
                control_signals.abstract_write = 1'b1;
                if (control_signals.f3[1]) begin
                    control_signals.rd_sel = 'CONTROL_SIGNALS__RD_CSR;
                end else begin
                    control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_ZR;
                    control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_RS;
                    control_signals.rd_sel = 'CONTROL_SIGNALS__RD_ALU;
                end
            end
            control_signals.abstract_done = control_signals.f3[0] ? 1'b0 : 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_NA: begin
            control_signals.abstract_done = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_EXEC: begin
            control_signals.progbuf = 1'b1;
            control_signals.write_pc_ne = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_RMEM: begin
            control_signals.mem_read = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_RMEM_1: begin
            control_signals.rd_sel = 'CONTROL_SIGNALS__RD_MEM;
            control_signals.abstract_write = 1'b1;
            control_signals.abstract_done = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_WMEM: begin
            control_signals.mem_write = 1'b1;
        end
        'CONTROL_SIGNALS__ABS_WMEM_1: begin
            control_signals.abstract_done = 1'b1;
        end
    end

```

Пример кода 5.4: Конфигурација контролих сигнала у додатим стањима управљачке јединице

5.3 Хардверски окидачи

Унутар језгра се налазе четири хардверска окидача који подржавају окидање на адресу или вредност приступа меморији (било да је у питању дохватање инструкције, упис или читање меморије). При окидању, језгро се зауставља, прелази у режим за дебаговање и обавештава *DM* помоћу линије **halted**. Спецификација предвиђа осам контролних и статусних регистара кроз које се врши конфигурација окидача, од којих су 4 опциона и у овом случају неимплементирани. Имплементирани регистри су: **tdata1**, **tdata2**, **tinfo** и **tselect**. Сваки окидач има свој примерак прва три регистра, док регистар **tselect** одређује регистрима којег окидача се приступа. Регистар **tdata1** служи за конфигурацију окидача, подржане опције су: избор окидања

на адресу или вредност приступа меморији¹⁰, избор величине приступа меморији (8 бита, 16 бита, 32 бита или било која), избор окидања на било коју комбинацију дохватања инструкције, читања меморије и уписа у меморију. Регистар **tdata2** садржи вредност која се користи за поређење а **tinfo** је регистар намењен само за читање који садржи информацију о типовима окидача које тренутно изабран окидач подржава. Примећено је да тренутно доступни дебагери не проверавају овај регистар већ претпостављају да је једини подржан тип окидача наведен у регистру **tdata1**, ово онемогућава коришћење алтернативних типова окидача код окидача који подржавају више типова окидача, иако је то предвиђено спецификацијом.

Подршка за окидаче је имплементирана у компоненти **T_CTL** која имплементира **tselect** регистар инстанцира одговарајући број окидача (компонента **TRIGGER**) и правилно мултиплексира регистре окидача у зависности од вредности **tselect** регистра. Како су у питању контролни и статусни регистри који се не налазе унутар **CSR** компоненте, раније приказан интерфејс који језгро користи за манипулацију контролним и статусним регистрима се користи у обрнутом смеру (при извршавању инструкције која модификује неки од ових регистара **CSR** поставља жељену вредност на линију **TDATA1_in** активну вредност на линију **TDATA1_write**¹¹). Овај **_reg_in_write** интерфејс користи и сама компонента **TRIGGER** како би омогућила манипулацију својим регистрима. Што омогућава једноставно мултиплексирање регистара окидача повезивањем одговарајуће **_in** линије свих окидача на **_in** линију коју пружа интерфејс **CSR** компоненте, док се **_write** линија повезује на израз формата `csr_interface.TDATA1_write && tselect == i` где је *i* индекс окидача. Компонента **T_CTL** такође формира глобални **trigger** сигнал дисјункцијом сигнала окидања свих окидача. *DM* користи тај сигнал како би зауставио језгро када се неки од окидача окине. Сам окидач (реализован у компоненти **TRIGGER**) имплементира **tdata1**, **tdata2** и **tinfo** регистре, логику која онемогућава упис неподржане конфигурације у регистре и саму логику за поређење и окидање која је реализована комбинационо.

---

¹⁰Вредност прочитана из или уписана у меморију.

¹¹Исто важи и за регистре **tdata2** и **tselect**.

6 Debug Transport Module (DTM)

6.1 JTAG протокол

JTAG је комуникациони протокол који DTM користи за комуникацију са адаптером за екстерно дебаговање. У комуникацији учествују газда (често се назива *Automated Test Equipment (ATE)*) и слуга (често се назива *Test Access Port (TAP)*), у овом случају адаптер је газда а DTM слуга. Размена података је серијска и синхрона на сигнал такта који задаје ATE.

Физички, протокол се састоји од 4 линије¹ а спецификације за екстерно дебаговање понекад додају још опционих линија.

То су:

- **Test Clock (TCK)**, сигнал такта
- **Test Mode Select (TMS)**, сигнал који управља проласком кроз аутомат стања
- **Test Data In (TDI)**, подаци од ATE-а ка TAP-у
- **Test Data Out (TDO)**, подаци од TAP-а ка ATE-у

Опционе линије које прописује спецификација:

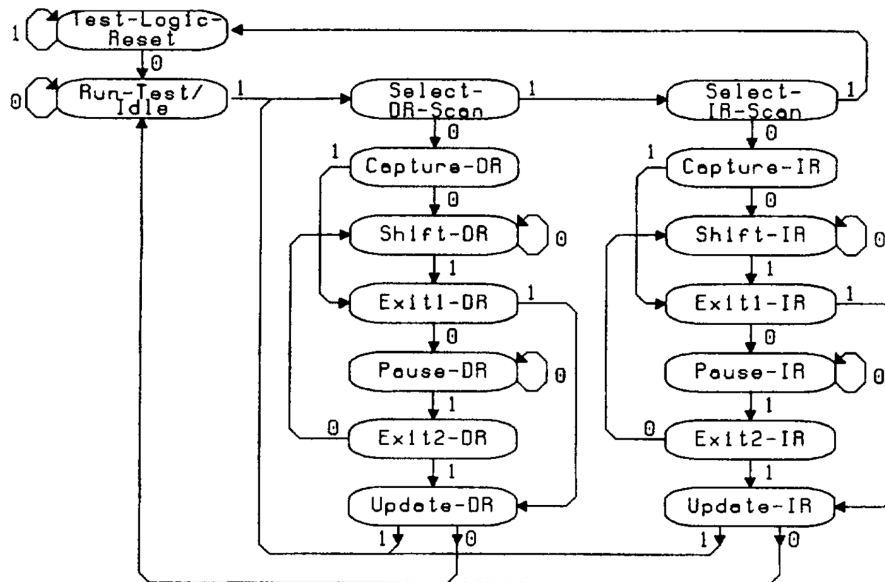
- **nRESET**, активан у нули, ресетује процесор и периферије
- **nTRST**, активан у нули, ресетује TAP

Концептуално TAP поседује шифт регистар подесиве ширине² и регистар инструкције, проласком кроз аутомат стања у одређеним тренуцима се врши паралелни упис или читање или серијски упис и читање шифт регистра. Аутомат стања унутар TAP-а мења стање на узлазну ивицу сигнала такта, стање у које прелази је спецификовано вредношћу сигнала TMS у том тренутку. Стања од интереса су **Capture-IR**, **Capture-DR**, **Shift-IR**, **Shift-DR**, **Update-IR** и **Update-DR**. У стању **Capture-IR** се на узлазну ивицу TCK у шифт регистар паралелно учитава произвољан низ битова ширине инструкцијског регистра (параметар TAP-а, мора бити константан) чија два најнижа бита морају бити 01 и ширина шифт регистра се поставља на ширину инструкцијског регистра. У стању **Capture-DR** се на узлазну ивицу TCK у шифт регистар паралелно учитава вредност регистра за податке спецификована тренутном вредношћу инструкцијског регистра и ширина шифт регистра се поставља на ширину тог регистра (мора бити фиксна у зависности од инструкције, различите инструкције могу имати регистре различите дужине). У стањима **Shift-IR** и **Shift-DR** се на узлазну ивицу TCK у шифт регистар серијски

¹Постоји и верзија са 2 линије али она неће бити обрађивана овде.

²Спецификација користи више шифт регистара али аутор сматра да је репрезентација са једним шифт регистром лакша за разумевање.

уписује на место највишег бита вредност **TDI**, док се на силазну ивицу **TCK** на линију **TDO** поставља вредност најнижег бита шифт регистра. У стањима **Update-IR** и **Update-DR** се на силазну ивицу **TCK** паралелно уписује у инструкцијски регистар или регистар података спецификован тренутном вредношћу инструкцијског регистра. При упису регистра за податке, **TAP** може такође извршити произвољну акцију (као што је операција на магистрали).

Слика 6.1: Аутомат стања *JTAG* протокола [17]

У *JTAG* протоколу се комбинација инструкцијског регистра и регистра за податке може замислити као меморија где вредност инструкцијског регистра представља адресу а регистри за податке представљају податке, разлика је што различити регистри за податке могу бити различите ширине.

RISC-V спецификација [5] захтева да компатибилни *TAP* имплементира **BYPASS** и **IDCODE** *JTAG* инструкције, као и **DTMCS** и **DMI** које су специфичне за *RISC-V DTM*. **BYPASS** инструкција представља регистар намењен само за читање ширине једног бита чија је вредност 0. Намена ове инструкције је скраћивање ланца шифт регистра уколико је више *TAP*-ова редно повезано и *ATE* задаје команду неком другом уређају. Инструкција **IDCODE** представља регистар намењен само за читање ширине 32 бита и садржи јединствени идентификатор *TAP*-а. **DTMCS** омогућава приступ статусу *DTM*-а (бити статуса су намењени само за читање) и пружа два бита за ресетовање *DTM*-а. Један бит прекида тренутну *DMI* трансакцију а други ресетује индикатор грешке. Како су у овој имплементацији *DMI* трансакције трајања једног такта, *ATE* не може стићи да приступи неком регистру *DTM*-а док је трансакција у току, те је немогуће прекинути трансакцију у току или изазвати грешку па бити за ресет нису имплементирани. Регистар **DMI** инструкције је ширине 34 бита + ширина адресе *DMI* адресног простора. Уписом у овај регистар *ATE* може (у зависности од поља операције) извршити приступ преко *DMI* магистрале. При следећем читању **DMI** регистра, у њему се налази информација о успешности приступа и прочитана вредност уколико је била реч о операцији читања.

6.2 Имплементација *DTM*-а

Како су улазни сигнали асинхрони у односу на унутрашњи сигнал такта, они прво пролазе кроз ланац за синхронизацију где се за сигнале **Test Mode Select (TMS)**, **Test Data In (TDI)** и **Test Data Out (TDO)** користи вредност другог регистра у ланцу а за сигнал **Test Clock (TCK)** се детектују узлазне и силазне ивице коришћењем вредности другог и трећег регистра у ланцу. Имплементација саме *TAP* логике се своди на имплементацију аутомата стања, шифт регистра и читавања правилних вредности у шифт регистар, инструкцијски регистар и регистре за податке, као што је објашњено изнад.

Само извршавање операција на *DMI* магистралаи се своди на постављање одговарајућих делова **DMI** регистра на линије магистрале, такт након уписа у **DMI** регистар и читавања информације о успешности приступа и прочитане вредности (уколико се радило о операцији читања) у **DMI** регистар такт касније.

7 Конфигурација софтвера

Како би могао да ефикасно проналази и отклања грешке у софтверу који развија, програмер мора имати приступ подршци за екстерно дебаговање на нивоу апстрактнијем од манипулисања линијама *JTAG* интерфејса. Како би ово било могуће, пре свега је потребно повезати *JTAG* интерфејс циљног уређаја са десктоп рачунаром. За то се користе *JTAG* адаптери који повезаном рачунару омогућавају манипулацију линијама *JTAG* интерфејса или директан упис у **IR** или **DR TAP**-а (у зависности од количине логике унутар самог адаптера). У овом раду је коришћен *J-Link* који у зависности од коришћеног софтвера може радити на било ком од претходно описаних нивоа апстракције.

Како би се постигао жељени ниво апстракције, потребно је додати још један слој који разуме спецификацију подршке за екстерно дебаговање повезаног чипа (у овом случају, то је [5]). У овом раду су упоређена два таква софтвера: Власнички софтвер који долази уз *J-Link* адаптер и *OpenOCD* који представља решење отвореног кода. Независно од тога који се софтвер користи, потребна је одређена конфигурација како би софтвер могао правилно да комуницира са циљним уређајем. Конфигурација *J-Link* софтвера се може обавити кроз аргументе командне линије или интерактивно.

```
Type "connect" to establish a target connection, '?' for help
J-Link>connect
Please specify device / core. <Default>: RISC-V
Type '?' for selection dialog
Device>RISC-V
Please specify target interface:
J) JTAG (Default)
S) SWD
T) cJTAG
TIF>JTAG
Device position in JTAG chain (IRPre,DRPre) <Default>: -1,-1 => Auto-detect
JTAGConf>-1,-1
Specify target interface speed [kHz]. <Default>: 4000 kHz
Speed>1000
Device "RISC-V" selected.
```

Пример кода 7.1: Интерактивна конфигурација *J-Link* софтвера неопходна за повезивање на имплементирано језгро

Иста конфигурација се може постићи и следећим аргументима командне линије:

```
JLink.exe -device RISC-V -if JTAG -jtagconf -1,-1 -speed 1000 -autoconnect 1.
```

Конфигурација *OpenOCD*-а се врши кроз конфигурационе фајлове који се прослеђују као аргументи командне линије. Често се конфигурација дели на два фајла: конфигурација самог адаптера и конфигурација циљног уређаја. *OpenOCD* долази са великим бројем конфигурационих фајлова за већину подржаних адаптера и велики број развојних плоча. У овом случају *OpenOCD* пружа готов конфигурациони фајл за *J-Link*, док је неопходно написати конфигурацију циљног уређаја.

```

adapter speed 1000
transport select jtag

set _CHIPNAME riscv
jtag newtap $_CHIPNAME cpu -irlen 5 -expected-id 0x00537291

set _TARGETNAME $_CHIPNAME.cpu
target create $_TARGETNAME.0 riscv -chain-position $_TARGETNAME
$_TARGETNAME.0 configure -work-area-phys 0x00000000 -work-area-size 0x10000

init

halt

```

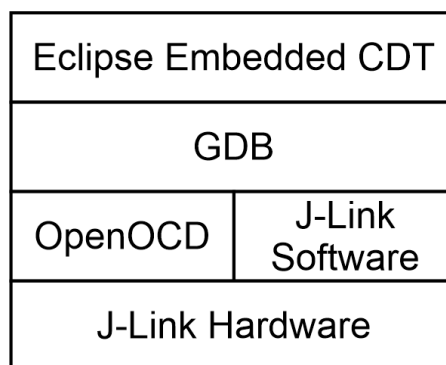
Пример кода 7.2: Конфигурациони фајл циљног уређаја за *OpenOCD* (board\custom_riscv.cfg)

Како би се *OpenOCD* правилно покренуо, потребно је навести следеће аргументе:

```
openocd -f "interface\jlink.cfg" -f"board\custom_riscv.cfg".
```

Као што се може видети, ове две конфигурације садрже већински исте информације: архитектуру процесора, комуникациони интерфејс и његову брзину. Конфигурациони фајл за *OpenOCD* такође мора да садржи ширину **IR** регистра и индекс *TAP*-а у ланцу, док *J-Link* аутоматски детектује ове податке. Очекивани идентификатор *TAP*-а, базна адреса и величина меморије су опциони.

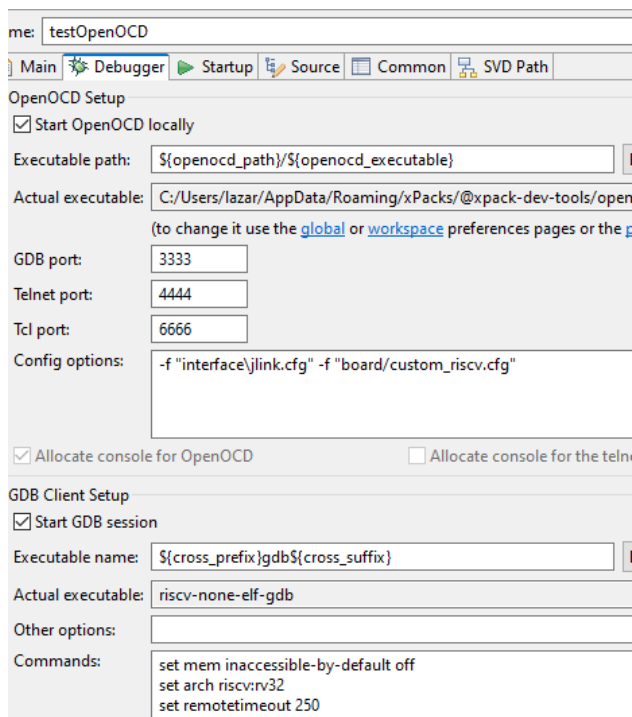
Иако ови софтвери значајно подижу ниво апстракције, они немају концепт симбола јер нису свесни кода који се заправо извршава на циљном уређају. За то је потребан софтвер који, поред комуникације са циљним уређајем, разуме *Executable and Linkable Format (ELF)* и *DWARF*¹ информације за дебаговање унутар њега. Један од таквих алата је *GDB* који се повезује са инстанцом *gdbserver*-а коју покреће *OpenOCD* или *J-Link* софтвер. Како *GDB* пружа само текстуални кориснички интерфејс, он се може повезати са интегрисаним развојним окружењем као што је *Eclipse Embedded CDT* како би се омогућило дебаговање у комфору графичког корисничког интерфејса.

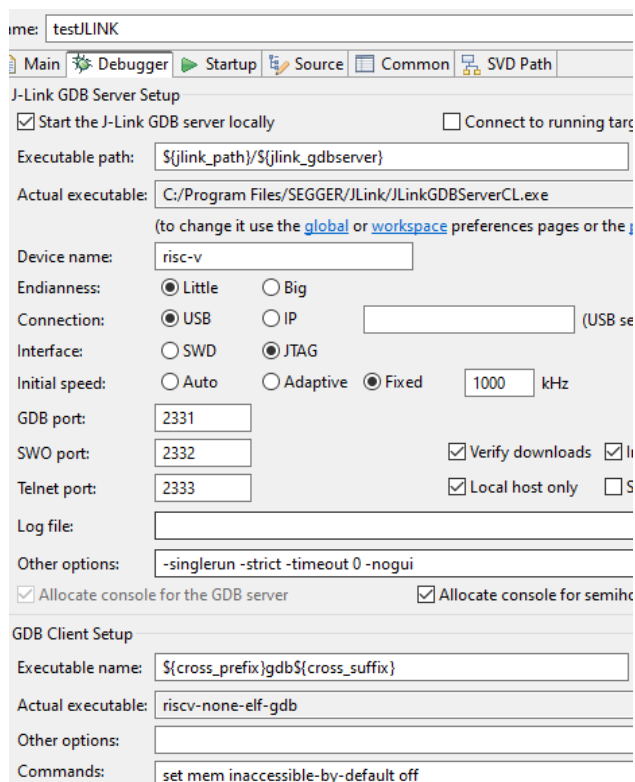
Слика 7.1: Коначни стек алата

Како *Eclipse Embedded CDT* има уграђену подршку за ове алате, потребно је само конфигурисати неколико параметара по упутству које се налази на званичном сајту [14]. Конкретне конфигурације за *OpenOCD* и *J-Link* софтвер су приказане испод и већински садрже исте информације као конфигурације приказане раније, само у другом формату. У прилогу Г је приказан пример дебаговања коришћењем *Eclipse Embedded CDT* интегрисаног развојног окружења.

¹За више информација о *DWARF*-у видети [21].

Слика 7.2: Конфигурација за *OpenOCD*

Слика 7.3: Конфигурација за *J-Link* софтвер

Како би програм написан за имплементирани систем могао и да се извршава на њему, неопходно је да постоји неколико помоћних фајлова који се користе при преводјењу кода. То су: скрипта за алат *Make*, скрипта за повезивач (енг. *Linker*) и иницијализациони фајл написан у асемблеру. Ови фајлови су базирани на истим који су коришћени при изради [19]. Задатак скрипте за *Make* алат је преводјење свих фајлова са изворним кодом и потом њихово повезивање коришћењем скрипте за повезивач. Скрипта такође генерише и *.mif* фајл који се може користити за иницијализацију садржаја меморије при конфигурисању *FPGA* чипа, чија је примена примарно у тестирању језгра. При позивању преводиоца, битно је проследити следеће аргументе: `-march=rv32i_zicsr -mabi=ilp32 -mstrict-align -nostdlib -ffreestanding` који дефинишу архитектуру и подршане екстензије, конвенцију позивања, као и да се програм извршава у окружењу без стандардне библиотеке и оперативног система. Скрипта за повезивач дефинише базну адресу и величину меморије, поставља табелу прекидних рутина на право место и дефинише вредности показивача на врх стека, глобалног показивача, почетка и краја секције за неиницијализоване податке. Те вредности се потом користе у иницијализационом фајлу, који дефинише вредности табеле прекидних рутина, дефинише подразумевану и ресет прекидну рутину. Ресет прекидна рутину уписује вредности глобалног и стек показивача у одговарајуће регистре, иницијализује секцију са неиницијализованим подацима нулама и скаче на **main** функцију. Иницијализација секције са неиницијализованим подацима се врши јер при ресетовању језгра садржај меморије остаје исти. Ова поновна иницијализација би требала да се врши и за податке са иницијалним вредностима, међутим то би захтевало постојање две копије тих података у меморији, те та функционалност није имплементирана.

```

.extern __global_pointer$
.extern __stack_pointer
.extern main
.global _start

.weak nmi_handler
.set nmi_handler, default_handler
.weak exception_handler
.set exception_handler, default_handler
.weak timer_handler
.set timer_handler, default_handler
.weak exti_handler
.set exti_handler, default_handler

.section .ivt, "a"

j _start
j nmi_handler
j exception_handler
.rept 6
    j default_handler
.endr
j timer_handler
.rept 3
    j default_handler
.endr
j exti_handler

.section .startup

.type _start, %function
_start:
    .option push
    .option norelax
    la gp, __global_pointer$
    .option pop
    la sp, __stack_pointer
    la t0, __bss_start
    la t1, __BSS_END__
    li t2, 0
loop:
    beq t0,t1, next
    sw t2, 0(t0)
    addi t0, t0, 4
    j loop
next:
    call main
    j .

.type default_handler, %function
default_handler:
    j .

.end

```

Пример кода 7.3: Иницијализациони фајл

8 Резултати

У овом поглављу ће укратко бити објашњено које су методе тестирања коришћене при изради рада и њихови резултати.

При имплементацији језгра, за тестирање су коришћени кодови и периферије оригинално написане за [19]. Кодови су покретани и унутар симулатора и на *FPGA* чипу а успешност тестова је ручно процењивана. При имплементацији екстензија језгра и подршке за дебаговање је за тестирање примарно коришћена симулација са ручном манипулацијом сигнала и проценом успешности тестова. Када је подршка за екстерно дебаговање комплетно имплементирана први корак тестирања је био провера правилне детекције свих параметара и способности језгра. То је вршено коришћењем командне линије *J-Link* софтвера.

```
Device "RISC-V" selected.
Connecting to target via JTAG
ConfigTargetSettings() start
ConfigTargetSettings() end - Took 12us
TotalIRLen = 5, IRPrint = 0x01
JTAG chain detection found 1 devices:
#0 Id: 0x00537291, IRLen: 05, Unknown device
Debug architecture:
RISC-V debug: 0.13
AddrBits: 7
DataBits: 32
IdleClks: 0
Memory access:
Via system bus: Yes (8/16/32-bit accesses are supported)
Via ProgBuf: Yes (16 ProgBuf entries)
Via abstract command (AAM): May be tried as last resort
DataBuf: 12 entries
autoexec[0] implemented: Yes
Detected: RV32 core
Temp. halting CPU for feature detection...
HW instruction/data BPs: 4
Support set/clr BPs while running: No
HW data BPs trigger before execution of inst
CSR access via abs. commands: Yes
Feature detection done. Restarting core...
BG memory access support: Via SBA
Memory zones:
Zone: "Default" Description: Default access mode
RISC-V identified.
```

Пример кода 8.1: Пример успешне детекције способности језгра

Након конфигурације интегрисаног развојног окружења и писања тест кода који коришћењем тајмера одбројава секунде и приказује их на седмосегментним дисплејима, мануелно тестирање функционалности подршке за екстерно дебаговање је вршено и коришћењем командне линије *J-Link* софтвера, као и коришћењем интегрисаног развојног окружења. Одређене функционалности подложне грешкама (апстрактне команде и приступ меморији) су тестиране у симулатору. За потребе овог тестирања симулатор је аутоматизован скриптама које аутоматизују

побуде, али је процена успешности тестова и даље остала мануелна. Скрипте коришћене за ове тестове су приложене у додатку Д. Кроз све фазе тестирања дизајн је синтетисан и вршена је мануелна инспекција генерисане нетлисте и порука пријављених при синтези. Такође је увек вршена аутоматска провера временских ограничења.

На самом крају је комплетан хардвер тестиран једним сетом тестова који је саставила *RISC-V* организација, овај сет тестова тестира језгро и подршку за екстерно дебаговање заједно. Тест је реализован покретањем *GDB*-а који се преко *OpenOCD*-а и адаптера повезује на језгро које се извршава на *FPGA* чипу и задавањем предефинисаних команди и поређењем излаза. Конфигурација потребна за овај вид тестирања се састоји од *OpenOCD* конфигурационог фајла, скрипте за повезивач и пајтон фајла који садржи податке о језгру. Ови фајлови су такође приложени у додатку Ђ. Тестови који су ручно означени као неприменљиви су тестови у којима аутоматска детекција није правилно детектовала да нека функционалност није подржана, што се може сматрати грешком у тесту. Треба напоменути да су ови тестови застарели али да актуелни сет тестова не садржи тестове за подршку за екстерно дебаговање и да је примарно дизајниран за тестирање имплементација у симулатору. Тестирање језгра овим тестовима је разматрано, међутим повезивање имплементације са тим тестовима је значајно компликованије и ван обима овог рада.

Резултат извршавања ових тестова је **27 неприменљивих тестова** и **45 успешних тестова**, од укупно **72 извршена** теста. Детаљнији запис извршавања тестова је доступан у додатку Е.

Треба напоменути да ништа од горе наведених тестова није замена са праву и темељну верификацију система, али је тако нешто далеко ван обима овог рада и може представљати рад сам за себе.

9 Закључак

Циљ овог рада је било имплементирање *RISC-V* језгра и подршке за његово екстерно дебаговање која поштује званичну спецификацију [5], ради бољег разумевања саме спецификације и потенцијалних унапређења. Од велике важности је такође било демонстрирати функционисање овог система са стандардним алатима које програмери заправо користе за проналажење и отклањање грешака у коду.

На основу тестирања приказаног у прошлом поглављу је могуће закључити да је имплементациони део рада успешно реализован, и да је процес имплементације резултовао у усвајању дубоког знања које се тиче имплементираних спецификација.

Уочено је да је фокус на перформансама језгра (иако је резултовао у бољим перформансама у односу на претходну имплементацију) значајно повећао комплексност решења, те се за озбиљније имплементације предлаже одабир организације са проточном обрадом, или неке још модерније организације. Имплементација комплетне спецификације подршке за екстерно дебаговање је прилично комплексна и временски захтевна, без великог бенефита у подржаној функционалности. Ово је наравно одлика спецификације и може се рећи да се и не очекује имплементација комплетне спецификације већ избор једног од могућих подскупа који пружају све потребне функционалности. Како је циљ рада био разумевање комплетне спецификације имплементација великог дела спецификације се сматра оправданом, међутим за будуће имплементације се топло препоручује избор једно од могућих подскупа. Такође када се гледају ресурси потребни за имплементацију минималног подскупа и вредност коју подршка за екстерно дебаговање доноси, сматра се да је имплементација исте оправдана или чак препоручена. Још једна опсервација је да управо тај приступ произвољног избора подскупа који чини спецификацију повољном за имплементацију, представља највећу препреку постизању добре софтверске подршке. Софтвери ће се често фокусирати на најчешће имплементиране подскупе са слабом или непостојећом подршком за остале функционалности. Ово доводи до тога да софтвери не искоришћавају неке комплексне функционалности иако су доступне у хардверу јер нису довољно честе. Што умањује подстицај дизајнерима хардвера да те функционалности имплементирају, на крају резултујући у конвергенцији на неколико минималних подскупа са минималним функционалностима неопходним за дебаговање.

Даљи рад у овој области се може фокусирати на имплементирано језгро и проширивање његове применљивости имплементацијом додатних екстензија инструкцијског сета или побољшање његових перформанси коришћењем алтернативних организација језгра. На пољу саме подршке за дебаговање се може радити на имплементацији додатних опционих функционалности или других типова хардверских окидача, као и подршци за манипулацију регистрима без заустављања језгра. Међутим вероватно најплоднија област за даље истраживање се тиче неинвазивног праћења рада система тј. трагова извршавања. Тренутно постоје две предложене спецификације за трагове извршавања на *RISC-V* системима. Те се детаљна анализа њихових предности и мана, као и предлог начина за постизање паритета функционалности између њих се сматра преко потребним.

Литература

- [1] RISC-V International. *RISC-V International. RISC-V: The Open Standard RISC Instruction Set Architecture*. Септ. 13, 2023. URL: <https://riscv.org/>.
- [2] Krste Asanović и др. *The Rocket Chip Generator*. Техн. изв. UCB/EECS-2016-17. EECS Department, University of California, Berkeley, 2016. URL: <http://www2.eecs.berkeley.edu/Pubs/TechRpts/2016/EECS-2016-17.html>.
- [3] SiFive Inc. *SiFive. Leading the RISC-V Revolution*. Септ. 13, 2023. URL: <https://www.sifive.com/>.
- [4] Tenstorrent Inc. *Tenstorrent. Scalable and Efficient Hardware for Deep Learning*. Септ. 13, 2023. URL: <https://tenstorrent.com/>.
- [5] *RISC-V External Debug Support*. Уп. Tim Newsome. Уп. Megan Wachs. Верзија 0.13.2. RISC-V Foundation, Мар. 22, 2019.
- [6] *The RISC-V Instruction Set Manual, Volume I: User-Level ISA*. Уп. Andrew Waterman. Уп. Krste Asanović. Верзија 20191213. RISC-V Foundation, Дец. 13, 2019.
- [7] SiFive Inc. *HiFive1 Rev B. SiFive*. Септ. 14, 2019. URL: <https://www.sifive.com/boards/hifive1-rev-b>.
- [8] *The RISC-V Instruction Set Manual, Volume II: Privileged Architecture*. Уп. Andrew Waterman. Уп. Krste Asanović. Уп. John Hauser. Верзија 20211203. RISC-V International, Дец. 4, 2021.
- [9] SiFive Inc. *SiFive FE310-G002 Manual*. Верзија v1p5. Септ. 22, 2022.
- [10] Altera Corporation. *Cyclone V Device Handbook, Volume 1: Device Interfaces and Integration*. Верзија CV-5V2. Јул 5, 2022.
- [11] „IEEE Standard for SystemVerilog--Unified Hardware Design, Specification, and Verification Language”. У: *IEEE Std 1800-2017 (Revision of IEEE Std 1800-2012)* (2018), стр. 1–1315. DOI: 10.1109/IEEESTD.2018.8299595.
- [12] Intel Corporation. *Intel Quartus Prime Standard Edition User Guides - Combined*. Дец. 16, 2019.
- [13] Intel Corporation. *Questa Intel FPGA Edition Simulation User Guide*. Јун 7, 2023.
- [14] Liviu Ionescu и др. *Eclipse Embedded CDT. Eclipse Embedded CDT (C/C++ Development Tools)*. Септ. 15, 2023. URL: <https://eclipse-embed-cdt.github.io/>.
- [15] Free Software Foundation Inc. *GCC online documentation. GNU Project*. Септ. 15, 2023. URL: <https://gcc.gnu.org/onlinedocs/>.
- [16] The OpenOCD Project. *OpenOCD User's Guide. Top*. Септ. 15, 2023. URL: <https://openocd.org/doc/html/index.html>.

- [17] „IEEE Standard for Test Access Port and Boundary-Scan Architecture”. У: *IEEE Std 1149.1-2013 (Revision of IEEE Std 1149.1-2001)* (2013), стр. 1–444. DOI: 10.1109/IEEESTD.2013.6515989.
- [18] Segger Microcontroller. *Debug Probes - J-Link & J-Trace. SEGGER Wiki*. Септ. 15, 2023. URL: https://wiki.segger.com/Debug_Probes_-_J-Link_%26_J-Trace.
- [19] Lazar Premović, Aleksa Marković и Luka Simić. *topofkeks/arilla: Arilla. a RISC-V based microcomputer system, with a PS2 mouse controller and 12-bit RGB SVGA graphics card, running Arilla Paint*. Септ. 16, 2023. URL: <https://github.com/topofkeks/arilla>.
- [20] Terasic Inc. *DE10-Standard User Manual*. Јан. 19, 2017.
- [21] Lazar Premović. *Kako pronalazimo greške u programima? Predavanje za nedelju informatike v8.0*. Мај 15, 2023. URL: http://ni.mg.edu.rs/static/resources/v8.0/greske_u_kodu.pdf.
- [22] DA Patterson и JL Hennessy. *Computer organization and design RISC-V edition: The hardware software interface*. 2nd издање. Morgan Kaufmann, 2021.

Списак скраћеница

ABSTRACTCS Abstract Control and Status.

ATE Automated Test Equipment.

CDT C/C++ Development Tools.

DCSR Debug Control and Status Register.

DDR Data Direction Register.

DIR Data Input Register.

DM Debug Module.

DMCONTROL Debug Module Control.

DMI Debug Module Interface.

DMSTATUS Debug Module Status.

DOR Data Output Register.

DPC Debug Program Counter.

DR Data Register.

DTM Debug Transport Module.

DTMCS Debug Transport Module Control and Status.

DWARF Debugging With Arbitrary Record Formats.

ELF Executable and Linkable Format.

EXTI External Interrupt.

FER Falling Edge Register.

FPGA Field Programmable Gate Array.

GCC GNU Compiler Collection.

GDB GNU Debugger.

GPIO General Purpose Input Output.

HALTSUM Halt Summary.

IDE Integrated Development Environment.

IMR Interrupt Mask Register.

IPR Interrupt Pending Register.

IR Instruction Register.

ISR Interrupt Set Register.

JTAG Joint Test Action Group.

LE Logic Element.

MCAUSE Machine Cause.

MEPC Machine Exception Program Counter.

MIE Machine Interrupt Enable.

MIP Machine Interrupt Pending.

MPIE Machine Previous Interrupt Enable.

MSTATUS Machine Status.

MTVAL Machine Trap Value.

OCD On-Chip Debugger.

PC Program Counter.

PLL Phase Locked Loop.

POR Power-on Reset.

PROGBUF Program Buffer.

RER Rising Edge Register.

RISC Reduced Instruction Set Computer.

SBADDRESS System Bus Address.

SBCS System Bus Control and Status.

SBDATA System Bus Data.

TAP Test Access Port.

TCK Test Clock.

TDI Test Data In.

TDO Test Data Out.

TMS Test Mode Select.

TRST Test Reset.

ИПЦ Инструкције По Циклусу.

Списак слика

3.1	Дијаграм комплетног система	8
3.2	Дијаграм сигнала такта и ресет сигнала	10
3.3	Дијаграм неколико операција <i>Arilla bus</i> магистрале	13
4.1	Дијаграм путање података	20
4.2	Модификација путање података	25
5.1	Предложена архитектура подршке за екстерно дебаговање [5]	28
6.1	Аутомат стања <i>JTAG</i> протокола [17]	38
7.1	Коначни стек алата	41
7.2	Конфигурација за <i>OpenOCD</i>	42
7.3	Конфигурација за <i>J-Link</i> софтвер	42

Списак табела

2.1	Поређење <i>Si Five Freedom E310-G002</i> са имплементираним процесором	5
4.1	Исход комбинација прекида, изузетака и повратка из прекидне рутине	26

Списак примера кода

3.1	Пример конфигурације система	9
3.2	Линије које сачињавају <i>Arilla bus</i> магистралу	12
3.3	Дефиниција регистара <i>GPIO</i> периферије	14
3.4	Дефиниција регистара <i>EXTI</i> периферије	14
3.5	Дефиниција регистара <i>HEX</i> периферије	15
3.6	Портови periph_mem_interface компоненте	16
4.1	Контролни сигнали управљачке јединице	21
4.2	Пример макроа коришћених у CSR компоненти	23
4.3	Пример имплементације контролних и статусних регистара коришћењем макроа	24
5.1	Линије debug_if интерфејса	29
5.2	Пример макроа коришћених у DM компоненти	30
5.3	Додати контролни сигнали управљачке јединице	34
5.4	Конфигурација контролних сигнала у додатим стањима управљачке јединице	35
7.1	Интерактивна конфигурација <i>J-Link</i> софтвера неопходна за повезивање на имплементирано језгро	40
7.2	Конфигурациони фајл циљног уређаја за <i>OpenOCD</i> (board\custom_riscv.cfg)	41
7.3	Иницијализациони фајл	43
8.1	Пример успешне детекције способности језгра	44

А Управљачка јединица

```
1 'define CONTROL__READ_INST    control_signals.addr_sel    = 'CONTROL_SIGNALS__ADDR_PC; \
2                               control_signals.mem_read     = 1'b1;
3 'define CONTROL__NEXT_INST    control_signals.write_pc_ne  = 1'b1; \
4                               'CONTROL__READ_INST
5 'define CONTROL__ALU_ADDRESS  control_signals.alu_insel1   = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_RS; \
6                               control_signals.alu_insel2   = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM; \
7                               control_signals.addr_sel     = 'CONTROL_SIGNALS__ADDR_ALU;
8 'define CONTROL__WRITE_ALU    control_signals.rd_sel       = 'CONTROL_SIGNALS__RD_ALU; \
9                               control_signals.write_rd      = 1'b1;
10 'define CONTROL__WRITE_MEM    control_signals.rd_sel       = 'CONTROL_SIGNALS__RD_MEM; \
11                               control_signals.write_rd      = 1'b1;
12 module control ( ... );
13     reg ['ISA__OPCODE_WIDTH-1:0] mcp_reg, mcp_next, mcp_addr;
14
15     always @(posedge clk) begin
16         if (!rst_n) mcp_reg <= 'CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE;
17         else mcp_reg <= mcp_next;
18     end
19
20     always_comb begin
21         mcp_addr = mcp_reg;
22         if (mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__DISPATCH) mcp_addr = control_signals.opcode;
23     end
24
25     assign control_signals.write_ir = !
26         ( mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE
27         || mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__LOAD_W
28         || mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__LOAD_1
29         || mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__STORE_W
30         || mcp_reg == 'CONTROL_SIGNALS__STORE_1);
31
32     always_comb begin
33         control_signals.write_pc    = 1'b0;
34         control_signals.write_rd    = 1'b0;
35         control_signals.write_csr   = 1'b0;
36         control_signals.mem_read    = 1'b0;
37         control_signals.mem_write   = 1'b0;
38         control_signals.addr_sel    = 'CONTROL_SIGNALS__ADDR_PC;
39         control_signals.rd_sel      = 'CONTROL_SIGNALS__RD_ALU;
40         control_signals.alu_insel1  = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_RS;
41         control_signals.alu_insel2  = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_RS;
42         case (mcp_addr)
43             'CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE: begin
44                 'CONTROL__READ_INST
45             end
46             'CONTROL_SIGNALS__LUI: begin
47                 control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_ZR;
48                 control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM;
49                 'CONTROL__WRITE_ALU
50                 'CONTROL__NEXT_INST
51             end
52             'CONTROL_SIGNALS__AUIPC: begin
53                 control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_PC;
54                 control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM;
```

```

55         'CONTROL__WRITE_ALU
56         'CONTROL__NEXT_INST
57     end
58     'CONTROL_SIGNALS__JAL, 'CONTROL_SIGNALS__JALR: begin
59         control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_PC;
60         control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IS;
61         'CONTROL__WRITE_ALU
62         'CONTROL__NEXT_INST
63     end
64     'CONTROL_SIGNALS__BRANCH, 'CONTROL_SIGNALS__STORE_1,
65         'CONTROL_SIGNALS__MISCMEM: begin
66         'CONTROL__NEXT_INST
67     end
68     'CONTROL_SIGNALS__LOAD, 'CONTROL_SIGNALS__LOAD_W: begin
69         'CONTROL__ALU_ADDRESS
70         control_signals.mem_read = 1'b1;
71     end
72     'CONTROL_SIGNALS__LOAD_1: begin
73         'CONTROL__WRITE_MEM
74         'CONTROL__NEXT_INST
75     end
76     'CONTROL_SIGNALS__STORE, 'CONTROL_SIGNALS__STORE_W: begin
77         'CONTROL__ALU_ADDRESS
78         control_signals.mem_write = 1'b1;
79     end
80     'CONTROL_SIGNALS__OPIMM: begin
81         control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_RS;
82         control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_IM;
83         'CONTROL__WRITE_ALU
84         'CONTROL__NEXT_INST
85     end
86     'CONTROL_SIGNALS__OP: begin
87         control_signals.alu_insel1 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU1_RS;
88         control_signals.alu_insel2 = 'CONTROL_SIGNALS__ALU2_RS;
89         'CONTROL__WRITE_ALU
90         'CONTROL__NEXT_INST
91     end
92     'CONTROL_SIGNALS__SYSTEM: begin
93         'CONTROL__NEXT_INST
94     end
95 endcase
96 end
97 always_comb begin
98     case (mcp_addr)
99         'CONTROL_SIGNALS__LOAD,
100         'CONTROL_SIGNALS__LOAD_W: mcp_next = control_signals.mem_complete ?
101             'CONTROL_SIGNALS__LOAD_1 : 'CONTROL_SIGNALS__LOAD_W;
102         'CONTROL_SIGNALS__STORE,
103         'CONTROL_SIGNALS__STORE_W: mcp_next = control_signals.mem_complete ?
104             'CONTROL_SIGNALS__STORE_1 : 'CONTROL_SIGNALS__STORE_W;
105         default: mcp_next = control_signals.mem_complete ?
106             'CONTROL_SIGNALS__DISPATCH : 'CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE;
107     endcase
108 end
109 endmodule

```

Б Debug Module (DM)

```
1 'include "debug.svh"
2 'include "debug_if.svh"
3 'include "dmi_if.svh"
4 'include "../system/arilla_bus_if.svh"
5
6 module dm #(
7     parameter logic [11:0] BaseAddress
8 ) (
9     input clk,
10    input rst_n,
11
12    input n_trst,
13    input n_rst,
14
15    output vt_ref,
16    output reset_n,
17    output hart_reset_n,
18    output dtm_reset_n,
19
20    dmi_if      dmi,
21    debug_if    debug,
22    arilla_bus_if bus_interface,
23    output      mem_hit
24 );
25 localparam logic [31:0] FullAddress = {{20{BaseAddress[11]}}, BaseAddress};
26 localparam logic [11:0] DataStart  = BaseAddress + ('DEBUG__DATA0_OFFSET * 12'd4);
27 localparam int          BusDataWidth = $bits(bus_interface.data_ctp);
28 localparam int          DmiDataWidth = $bits(dmi.data);
29 localparam int          NumWords     = 32;
30
31 reg dmactive;
32
33 always @(posedge clk) begin
34     if (!rst_n) begin
35         dmactive <= 1'b0;
36     end else begin
37         if (dmi.address == 'DEBUG__DMCONTROL && dmi.write) begin
38             dmactive <= 'DEBUG__DMCONTROL_DMACTIVE(dmi.data);
39         end
40     end
41 end
42
43 wire dm_reset = !rst_n || !dmactive;
44
45 reg ndmreset, hartreset, hart_reset_tail;
46 reg havereset, resumeack;
47 reg haltreq, resethaltreq;
48
49 reg          busy, exec;
50 reg [        2:0] cmderr, cmderr_next;
51 reg [DmiDataWidth-1:0] command;
52 reg [DmiDataWidth-1:0] abstractauto;
53
54 reg          sbbusy_error;
```

```

55     reg                sbbusy;
56     reg                sbreadonaddr;
57     reg [                2:0] sbaccess;
58     reg                sbautoincrement;
59     reg                sbreadondata;
60     reg [                2:0] sberror, sberror_next;
61     reg [DmiDataWidth-1:0] sbdata;
62     reg [DmiDataWidth-1:0] sbaddr, sbaddr_next;
63     reg                sb_read;
64     reg                sb_write;
65     reg                sb_readout;
66     reg                sb_writeout;
67
68     'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_INTERFACE)
69
70     wire resumereq      = dmi.address == 'DEBUG__DMCONTROL && dmi.write &&
71     'DEBUG__DMCONTROL_RESUMEREQ(dmi.data) && !'DEBUG__DMCONTROL_HALTREQ(dmi.data);
72
73     wire ackhavereset   = dmi.address == 'DEBUG__DMCONTROL && dmi.write &&
74     'DEBUG__DMCONTROL_ACKHAVERESET(dmi.data);
75
76     wire system_reset   = !rst_n          || ndmreset || !n_rst;
77     wire hart_reset     = system_reset || hartreset;
78     wire dtm_reset      = !rst_n          || !n_trst;
79
80     assign vt_ref        = rst_n;
81     assign reset_n       = !system_reset;
82     assign hart_reset_n  = !hart_reset;
83     assign dtm_reset_n   = !dtm_reset;
84
85     wire available      = !hart_reset;
86     wire running        = available && !debug.halted;
87     wire halted         = available && debug.halted;
88
89     wire [DmiDataWidth-1:0] dmstatus      = {9'd0,1'b1,2'd0,havereset,havereset,resumeack,
90     resumeack,2'd0,!available,!available,running,running,halted,halted,2'b10,2'b10,4'
91     h2};
92
93     wire [DmiDataWidth-1:0] dmcontrol     = {2'd0,hartreset,27'd0,ndmreset,dmactive};
94     wire [DmiDataWidth-1:0] hartinfo      = {'DEBUG__HARTINFO_VALUE,DataStart};
95     wire [DmiDataWidth-1:0] abstractcs    = {3'd0,5'd16,11'd0,busy,1'b0,cmderr,4'd0,4'd12};
96     wire [DmiDataWidth-1:0] haltsum       = {31'd0,halted};
97     wire [DmiDataWidth-1:0] sbcs         = {3'd1,6'd0,sbbusy_error,sbbusy,sbreadonaddr,
98     sbaccess,sbautoincrement,sbreadondata,sberror,7'd32,5'b00111};
99
100    wor [DmiDataWidth-1:0] data;
101
102    assign data = 32'd0;
103    assign data = dmi.address == 'DEBUG__DMSTATUS      ? dmstatus      : 32'd0;
104    assign data = dmi.address == 'DEBUG__DMCONTROL     ? dmcontrol     : 32'd0;
105    assign data = dmi.address == 'DEBUG__HARTINFO       ? hartinfo      : 32'd0;
106    assign data = dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTCS     ? abstractcs    : 32'd0;
107    assign data = dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTAUTO   ? abstractauto  : 32'd0;
108    assign data = dmi.address == 'DEBUG__HALTSUM        ? haltsum       : 32'd0;
109    assign data = dmi.address == 'DEBUG__SBCS           ? sbcs          : 32'd0;
110    assign data = dmi.address == 'DEBUG__SBADDRESSO     ? sbaddr       : 32'd0;
111    assign data = dmi.address == 'DEBUG__SBDATAO        ? sbdata        : 32'd0;
112
113    'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_READ_ASSIGN)
114
115    assign dmi.data = dmi.read ? data : {DmiDataWidth{1'bz}};
116
117    assign debug.halt_req  = haltreq || (resethaltreq && hart_reset_tail);
118    assign debug.resume_req = resumereq;
119    assign debug.exec      = exec;
120    assign debug.command   = command;
121    assign debug.data0_in  = DATA0_reg;
122    assign debug.data1_in  = DATA1_reg;

```

```

117 assign DATA0_in      = debug.data0_out;
118 assign DATA0_write = debug.write;
119
120 wire [(BusDataWidth*NumWords)-1:0] memory;
121
122 wire [BusDataWidth-1:0] mem_out;
123 wire [      NumWords-1:0] mem_write;
124
125 wire [BusDataWidth-1:0] sb_out;
126 wire                   sb_complete;
127 wire                   sb_malign;
128 wire                   sb_fault;
129
130 'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_MEMORY_ASSIGN)
131 'DEBUGGEN__GENERATE_MEMORY_GUARD_ASSIGN
132
133 wire aar = 'DEBUG__AC_COMMAND(command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_ACCESS_REGISTER;
134 wire aqa = 'DEBUG__AC_COMMAND(command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_QUICK_ACCESS;
135 wire aam = 'DEBUG__AC_COMMAND(command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_ACCESS_MEMORY;
136
137 assign sbaddr_next = sbaddr + (3'd2 ** sbaccess);
138 assign DATA1_in    = DATA1_reg + (3'd2 ** 'DEBUG__AC_AARSIZE(command));
139 assign DATA1_write = debug.done && aam && 'DEBUG__AC_AARPOSTINC(command) &&
    cmderr_next == 'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR;
140
141 wire busy_err = busy &&
142 ( dmi.address == 'DEBUG__COMMAND      && dmi.write
143 || dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTCS  && dmi.write
144 || dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTAUTO && dmi.write
145 'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_BUSY_ERROR)
146 );
147
148 wire notsupported_err = (aar && 'DEBUG__AC_TRANSFER(command) && 'DEBUG__AC_AARSIZE(
    command) != 3'd2) || (aam && ('DEBUG__AC_AARSIZE(command) == 3'd3 ||
    'DEBUG__AC_AARSIZE(command) == 3'd4)) || (aam && 'DEBUG__AC_AAMVIRTUAL(command));
149 wire haltresume_err  = (aar && !halted) || (aqa && !running && !exec) || (aam && !
    halted) || (debug.haltresume && exec);
150
151 always_comb begin
152     cmderr_next = cmderr;
153     if (dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTCS && dmi.write) begin
154         cmderr_next = cmderr_next & ~(dmi.data[10:8]);
155     end
156     if (busy) begin
157         if (cmderr_next != 'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR) begin
158             cmderr_next = cmderr_next;
159         end else if (busy_err) begin
160             cmderr_next = 'DEBUG__AC_ERR_BUSY;
161         end else if (notsupported_err) begin
162             cmderr_next = 'DEBUG__AC_ERR_NOT_SUPPORTED;
163         end else if (debug.exception && exec) begin
164             cmderr_next = 'DEBUG__AC_ERR_EXCEPTION;
165         end else if (haltresume_err) begin
166             cmderr_next = 'DEBUG__AC_ERR_HALT_RESUME;
167         end else if (debug.bus && exec) begin
168             cmderr_next = 'DEBUG__AC_ERR_BUS;
169         end else begin
170             cmderr_next = cmderr_next;
171         end
172     end
173     sberror_next = sberror;
174     if (dmi.address == 'DEBUG__SBCS && dmi.write) begin
175         sberror_next = sberror_next & ~'DEBUG__SBCS_SBERROR(dmi.data);
176     end
177     if (sbbusy) begin
178         if (sberror_next != 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR) begin
179             sberror_next = sberror_next;

```

```

180     end else if (sb_fault && (sb_readout || sb_writeout)) begin
181         sberror_next = 'DEBUG__SB_ERR_FAULT;
182     end else if (sb_malign && (sb_readout || sb_writeout)) begin
183         sberror_next = 'DEBUG__SB_ERR_MALIGN;
184     end else if (sbaccess > 2 && (sb_read || sb_write)) begin
185         sberror_next = 'DEBUG__SB_ERR_SIZE;
186     end else begin
187         sberror_next = sberror_next;
188     end
189 end
190 end
191
192 always @(posedge clk) begin
193     if (dm_reset) begin
194         ndmreset          <= 1'b0;
195         hartreset         <= 1'b0;
196         havereset         <= 1'b0;
197         resumeack         <= 1'b0;
198         haltreq           <= 1'b0;
199         resethaltreq      <= 1'b0;
200         hart_reset_tail   <= 1'b0;
201         busy              <= 1'b0;
202         exec              <= 1'b0;
203         cmderr            <= 'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR;
204         command           <= {BusDataWidth{1'b0}};
205         abstractauto      <= {BusDataWidth{1'b0}};
206
207         sbbusy_error      <= 1'b0;
208         sbbusy            <= 1'b0;
209         sbreadonaddr      <= 1'b0;
210         sbaccess          <= 3'd2;
211         sbautoincrement   <= 1'b0;
212         sbreadondata      <= 1'b0;
213         sberror           <= 3'd0;
214         sbdata            <= {BusDataWidth{1'b0}};
215         sbaddr            <= {BusDataWidth{1'b0}};
216         sb_read           <= 1'b0;
217         sb_write          <= 1'b0;
218         sb_readout        <= 1'b0;
219         sb_writeout       <= 1'b0;
220
221         'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_INITIAL_VALUE_SIMPLE)
222     end else begin
223         havereset         <= (havereset || hart_reset) && !ackhavereset;
224         resumeack         <= (resumeack || running) && !resumereq;
225         hart_reset_tail   <= hart_reset;
226         cmderr            <= cmderr_next;
227         exec              <= busy && (cmderr_next == 'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR ||
228             cmderr_next == 'DEBUG__AC_ERR_BUSY);
229         busy              <= busy && (cmderr == 'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR || cmderr
230             == 'DEBUG__AC_ERR_BUSY);
231         if (dmi.address == 'DEBUG__DMCONTROL && dmi.write) begin
232             ndmreset      <= 'DEBUG__DMCONTROL_NDMRESET(dmi.data);
233             hartreset     <= 'DEBUG__DMCONTROL_HARTRESET(dmi.data);
234             haltreq       <= 'DEBUG__DMCONTROL_HALTREQ(dmi.data);
235             resethaltreq  <= 'DEBUG__DMCONTROL_CLRRESETHALTREQ(dmi.data) ? 1'b0 :
236                 'DEBUG__DMCONTROL_SETRESETHALTREQ(dmi.data) ? 1'b1 : resethaltreq;
237         end
238         'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_WRITE_SIMPLE)
239         if (dmi.address == 'DEBUG__COMMAND && dmi.write && cmderr ==
240             'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR && busy == 1'b0) begin
241             command <= dmi.data;
242             busy    <= 1'b1;
243         end
244         if (dmi.address == 'DEBUG__ABSTRACTAUTO && dmi.write) begin
245             abstractauto <= dmi.data && 32'hFFFFFFF;
246         end
247     end
248 end

```

```

243 sberror <= sberror_next;
244 if (dmi.address == 'DEBUG__SBCS && dmi.write) begin
245     sbbusy_error <= sbbusy_error & ~'DEBUG__SBCS_SBBUSYERROR(dmi.data);
246     sbreadonaddr <= 'DEBUG__SBCS_SBREADONADDR(dmi.data);
247     sbaccess <= 'DEBUG__SBCS_SBACCESS(dmi.data);
248     sbautoincrement <= 'DEBUG__SBCS_SBAUTOINCREMENT(dmi.data);
249     sbreadondata <= 'DEBUG__SBCS_SBREADONDATA(dmi.data);
250 end
251 if (dmi.address == 'DEBUG__SBADDRESS0 && dmi.write) begin
252     if (sbbusy) begin
253         sbbusy_error <= 1'b1;
254     end else if (sberror == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR && !sbbusy_error) begin
255         sbaddr <= dmi.data;
256         sbbusy <= sbreadonaddr;
257         sb_read <= sbreadonaddr;
258     end
259 end
260 if (dmi.address == 'DEBUG__SBDATA0 && dmi.write) begin
261     if (sbbusy) begin
262         sbbusy_error <= 1'b1;
263     end else if (sberror == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR && !sbbusy_error) begin
264         sbdata <= dmi.data;
265         sbbusy <= 1'b1;
266         sb_write <= 1'b1;
267     end
268 end
269 if (dmi.address == 'DEBUG__SBDATA0 && dmi.read) begin
270     if (sbbusy) begin
271         sbbusy_error <= 1'b1;
272     end else if (sberror == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR && !sbbusy_error) begin
273         sbbusy <= 1'b1;
274         sb_read <= sbreadondata;
275     end
276 end
277 'DEBUGGEN__FOREACH_SIMPLE(DEBUGGEN__GENERATE_AUTOEXEC)
278 if (debug.done) begin
279     busy <= 1'b0;
280     exec <= 1'b0;
281     if (aar && 'DEBUG__AC_AARPOSTINC(command) && cmderr_next ==
282         'DEBUG__AC_ERR_NO_ERR) begin
283         command <= {command[31:16], (command[15:0]+16'd1)};
284     end
285 end
286 if (sbbusy) begin
287     if (sb_write) begin
288         sb_write <= 1'b0;
289         sb_writeout <= 1'b1;
290     end
291     if (sb_read) begin
292         sb_read <= 1'b0;
293         sb_readout <= 1'b1;
294     end
295     if (!(sb_write || sb_read)) begin
296         sbbusy <= 1'b0;
297         if (sb_readout) begin
298             if (sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR) begin
299                 sbdata <= sb_out;
300             end
301             sb_readout <= 1'b0;
302         end
303         if (sb_writeout) begin
304             sb_writeout <= 1'b0;
305         end
306         if (sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR && sbautoincrement) begin
307             sbaddr <= sbaddr_next;
308         end
309     end
310 end

```

```

309         end
310     end
311 end
312
313 periph_mem_interface #(
314     .BaseAddress(FullAddress),
315     .SizeWords  (NumWords)
316 ) periph_mem_interface (
317     .clk          (clk),
318     .rst_n        (!dm_reset),
319     .bus_interface (bus_interface),
320     .hit          (mem_hit),
321     .data_periph_in  (memory),
322     .data_periph_out (mem_out),
323     .data_periph_write(mem_write)
324 );
325
326 assign bus_interface.inhibit = (sb_read && sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR) ||
327     (sb_write && sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR);
328
329 mem_interface #(
330     .InhibitPolarity(1'b1)
331 ) mem_interface (
332     .clk          (clk),
333     .rst_n        (!dm_reset),
334     .bus_interface (bus_interface),
335     .address       (sbaddr),
336     .sign_size     (sbaccess),
337     .rd            (sb_read && sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR),
338     .wr            (sb_write && sberror_next == 'DEBUG__SB_ERR_NO_ERR),
339     .data_in       (sbdata),
340     .data_out      (sb_out),
341     .complete      (sb_complete),
342     .malign        (sb_malign),
343     .fault         (sb_fault)
344 );
345 endmodule

```


B D_CTL

```
1 'include "isa.svh"
2 'include "csr.svh"
3 'include "csr_if.svh"
4 'include "control_signals_if.svh"
5 'include "../debug/debug_if.svh"
6 'include "../debug/debug.svh"
7
8 module d_ctl (
9     input clk,
10    input rst_n,
11
12    input nmi,
13    input interrupt,
14    input exception,
15    input eb,
16    input trig,
17
18    input malign,
19    input fault,
20    input invalid_csr,
21
22    input ['ISA__XLEN-1:0] pc_reg,
23    input ['ISA__XLEN-1:0] pc_next,
24
25    output                debug,
26    output                halted,
27    output                halted_ctrl,
28    output                step_en,
29    output                resuming,
30    output                abstract,
31    output                reg_error,
32    output ['ISA__XLEN-1:0] dpc_out,
33
34    csr_if                csrs,
35    control_signals_if    ctrl,
36    debug_if              debug_if
37 );
38
39 wire progbuf;
40 wire ebreak                = eb && ctrl.write_pc_ne;
41 wire ctrl_halted          = ctrl.mcp_addr == 'CONTROL_SIGNALS__HALTED;
42 wire ctrl_resuming        = ctrl.mcp_addr == 'CONTROL_SIGNALS__RESUMING;
43 wire instruction_end      = (ctrl.write_pc && !ctrl_resuming) || interrupt;
44 wire trigger_cause        = trig;
45 wire ebreak_cause         = ebreak && 'CSR__DCSR_EBREAKM(csrs.DCSR_reg) && !interrupt;
46 wire halt_cause          = debug_if.halt_req;
47 wire step_cause           = step_en && instruction_end;
48 wire quickaccess_cause    = 'DEBUG__AC_COMMAND(debug_if.command) ==
49     'DEBUG__AC_COMMAND_QUICK_ACCESS && debug_if.exec;
50 wire halt_req=trigger_cause||ebreak_cause||halt_cause||step_cause||quickaccess_cause;
51
52 reg debug_reg;
53 reg halted_reg;
54 reg progbuf_reg;
```

```

54  always @(posedge clk) begin
55      if (!rst_n) begin
56          debug_reg  <= 1'b0;
57          halted_reg <= 1'b0;
58          progbuf_reg <= 1'b0;
59      end else begin
60          debug_reg  <= debug_reg && !(debug_if.done && quickaccess_cause);
61          halted_reg <= halted;
62          progbuf_reg <= progbuf;
63      end
64  end
65
66  assign debug  = (debug_reg  || halt_req) && !debug_if.resume_req;
67  assign halted = (halted_reg || (debug_reg && ctrl_halted)) && !ctrl_resuming;
68  assign progbuf = (progbuf_reg || ctrl_progbuf) && !debug_if.done;
69
70  assign halted_ctrl = halted && !(ebreak && progbuf_reg);
71  assign step_en     = 'CSR_DCSR_STEP(csrs.DCSR_reg);
72  assign resuming    = ctrl_resuming;
73  assign abstract    = debug_if.exec && !progbuf_reg && halted_reg;
74  assign dpc_out     = csrs.DPC_reg;
75
76  reg [2:0] cause;
77  reg ['ISA__XLEN-1:0] dpc;
78
79  wire aar= 'DEBUG__AC_COMMAND(debug_if.command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_ACCESS_REGISTER;
80  wire aqa= 'DEBUG__AC_COMMAND(debug_if.command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_QUICK_ACCESS;
81  wire aam= 'DEBUG__AC_COMMAND(debug_if.command) == 'DEBUG__AC_COMMAND_ACCESS_MEMORY;
82
83  assign reg_error = (aar && ctrl.mcp_addr == 'CONTROL_SIGNALS__ABS_REG &&
    'DEBUG__AC_TRANSFER(debug_if.command) && !('DEBUG__AC_REG_GPR(debug_if.command)
    || ('DEBUG__AC_REG_CSR(debug_if.command) && !invalid_csr));
84  wire postexec_error = exception && !ebreak;
85  wire autohalt_error = aqa && cause != 'DEBUG__CAUSE_HALTREQ && halted_reg;
86  wire bus_error      = aam && (malign || fault);
87
88  assign debug_if.halted = halted;
89  assign debug_if.done = ctrl.abstract_done || (ebreak && progbuf_reg) || postexec_error;
90  assign debug_if.write = ctrl.abstract_write && !(reg_error || bus_error);
91  assign debug_if.bus = bus_error;
92  assign debug_if.haltresume = autohalt_error;
93  assign debug_if.exception = reg_error || postexec_error;
94
95  assign csrs.DCSR_in = {csrs.DCSR_reg[31:9], cause, csrs.DCSR_reg[5:4], nmi, csrs.DCSR_reg
    [2:0]};
96  assign csrs.DCSR_write = 1'b1;
97  assign csrs.DPC_in     = dpc;
98  assign csrs.DPC_write  = debug && !debug_reg;
99
100  always_comb begin
101      if (trigger_cause) begin
102          dpc = pc_reg;
103      end else if (ebreak_cause) begin
104          dpc = pc_reg;
105      end else if (halt_cause || quickaccess_cause) begin
106          dpc = ctrl.mcp_addr == 'CONTROL_SIGNALS__PROLOGUE ? pc_reg : pc_next;
107      end else if (step_cause) begin
108          dpc = pc_next;
109      end else begin
110          dpc = 'ISA__ZERO;
111      end
112  end
113
114  always @(posedge clk) begin;
115      if (!rst_n) begin
116          cause <= 3'd0;
117      end else begin

```

```

118         if (debug && !debug_reg) begin
119             if (trigger_cause) begin
120                 cause <= 'DEBUG__CAUSE_TRIGGER;
121             end else if (ebreak_cause) begin
122                 cause <= 'DEBUG__CAUSE_EBREAK;
123             end else if (halt_cause || quickaccess_cause) begin
124                 cause <= 'DEBUG__CAUSE_HALTREQ;
125             end else if (step_cause) begin
126                 cause <= 'DEBUG__CAUSE_STEP;
127             end
128         end
129     end
130 end
131
132 endmodule

```

Г Пример дебаговања коришћењем *Eclipse Embedded CDT*

The screenshot shows the Eclipse IDE interface with the following components:

- Source Editor:** Displays the C program 'main.c'. A breakpoint is set at line 38, which is highlighted in blue. The code includes headers for 'hex.h' and 'exti.h', and defines a timer interrupt service routine.
- Registers Window:** Shows the state of various registers. The 'r12' register is highlighted with a value of 0x264. Other registers like 'zero', 'ra', 'sp', 'gp', 'tp', 't0', 't1', 't2', 'fp', 's1', 'a0', 'a1', 'a2', 'a3', 'a4', 'a5', 'a6', 'a7', 's2', 's3', 's4', 's5', 's6', 's7', 's8', 's9', 's10', 's11', 't3', 't4', 't5', 't6', and 'pc' are also listed.
- Expressions Window:** Shows the evaluation of expressions. The 'count' variable is highlighted with a value of 1724949397. Other expressions like 'time', 'nmi_flag', 'tim_flag', and 'exti_flag' are also listed.
- Console Window:** Shows the output of the program, including the message 'SEGGER J-Link GDB Server V7.92b - Terminal output channel1'.

Д Скрипте коришћене за тестирање критичних функционалности

```
1 force -freeze sim:/testbench/top/dmi_interface/address $1 0
2 force -freeze sim:/testbench/top/dmi_interface/read 1 0
3 run 100
4 noforce sim:/testbench/top/dmi_interface/address
5 noforce sim:/testbench/top/dmi_interface/read
6 examine -delta -1 sim:/testbench/top/dmi_interface/data
```

Пример кода Д.1: dmi_read.do

```
1 force -freeze sim:/testbench/top/dmi_interface/address $1 0
2 force -freeze sim:/testbench/top/dmi_interface/data $2 0
3 force -freeze sim:/testbench/top/dmi_interface/write 1 0
4 run 100
5 noforce sim:/testbench/top/dmi_interface/address
6 noforce sim:/testbench/top/dmi_interface/data
7 noforce sim:/testbench/top/dmi_interface/write
```

Пример кода Д.2: dmi_write.do

```
1 restart -f
2 run 1600
3 do dmi_write.do 10 00000001
4 run 400
5 do dmi_write.do 10 80000001
6 do dmi_write.do 10 00000001
7 do dmi_write.do 20 00508093
8 do dmi_write.do 4 53729
9 do dmi_write.do 5 A0000000
10 do dmi_write.do 17 $1
11 run 900
12 echo $1
13 pause
```

Пример кода Д.3: prime.do

```
1 restart -f
2 run 1600
3 do dmi_write.do 10 00000001
4 do dmi_write.do 38 $1
5 do dmi_write.do 39 $2
6 run 500
7 do dmi_read.do 3c
8 run 500
9 do dmi_write.do 3c $3
10 run 500
11 echo $1
12 echo $2
13 pause
```

Пример кода Д.4: primesb.do

```
1 do prime.do 002007b1
2 do prime.do 00200000
3 do prime.do 00201001
4 do prime.do 00201100
5 do prime.do 002107b1
6 do prime.do 00210000
7 do prime.do 00211001
8 do prime.do 00211100
9 do prime.do 002207b1
10 do prime.do 00220000
11 do prime.do 00221001
12 do prime.do 00221100
13 do prime.do 002307b1
14 do prime.do 00230000
15 do prime.do 00231001
16 do prime.do 00231100
17 do prime.do 002407b1
18 do prime.do 00240000
19 do prime.do 00241001
20 do prime.do 00241100
21 do prime.do 002507b1
22 do prime.do 00250000
23 do prime.do 00251001
24 do prime.do 00251100
25 do prime.do 002607b1
26 do prime.do 00260000
27 do prime.do 00261001
28 do prime.do 00261100
29 do prime.do 002707b1
30 do prime.do 00270000
31 do prime.do 00271001
32 do prime.do 00271100
33 do prime.do 002807b1
34 do prime.do 00280000
35 do prime.do 00281001
36 do prime.do 00281100
37 do prime.do 002907b1
38 do prime.do 00290000
39 do prime.do 00291001
40 do prime.do 00291100
41 do prime.do 002A07b1
42 do prime.do 002A0000
43 do prime.do 002A1001
44 do prime.do 002A1100
45 do prime.do 002B07b1
46 do prime.do 002B0000
47 do prime.do 002B1001
48 do prime.do 002B1100
49 do prime.do 002C07b1
50 do prime.do 002C0000
51 do prime.do 002C1001
52 do prime.do 002C1100
53 do prime.do 002D07b1
54 do prime.do 002D0000
55 do prime.do 002D1001
56 do prime.do 002D1100
57 do prime.do 002E07b1
58 do prime.do 002E0000
59 do prime.do 002E1001
60 do prime.do 002E1100
61 do prime.do 002F07b1
62 do prime.do 002F0000
63 do prime.do 002F1001
64 do prime.do 002F1100
65 do prime.do 003007b1
66 do prime.do 00300000
67 do prime.do 00301001
```

```
68 do prime.do 00301100
69 do prime.do 003107b1
70 do prime.do 00310000
71 do prime.do 00311001
72 do prime.do 00311100
73 do prime.do 003207b1
74 do prime.do 00320000
75 do prime.do 00321001
76 do prime.do 00321100
77 do prime.do 003307b1
78 do prime.do 00330000
79 do prime.do 00331001
80 do prime.do 00331100
81 do prime.do 003407b1
82 do prime.do 00340000
83 do prime.do 00341001
84 do prime.do 00341100
85 do prime.do 003507b1
86 do prime.do 00350000
87 do prime.do 00351001
88 do prime.do 00351100
89 do prime.do 003607b1
90 do prime.do 00360000
91 do prime.do 00361001
92 do prime.do 00361100
93 do prime.do 003707b1
94 do prime.do 00370000
95 do prime.do 00371001
96 do prime.do 00371100
97 do prime.do 003807b1
98 do prime.do 00380000
99 do prime.do 00381001
100 do prime.do 00381100
101 do prime.do 003907b1
102 do prime.do 00390000
103 do prime.do 00391001
104 do prime.do 00391100
105 do prime.do 003A07b1
106 do prime.do 003A0000
107 do prime.do 003A1001
108 do prime.do 003A1100
109 do prime.do 003B07b1
110 do prime.do 003B0000
111 do prime.do 003B1001
112 do prime.do 003B1100
113 do prime.do 003C07b1
114 do prime.do 003C0000
115 do prime.do 003C1001
116 do prime.do 003C1100
117 do prime.do 003D07b1
118 do prime.do 003D0000
119 do prime.do 003D1001
120 do prime.do 003D1100
121 do prime.do 003E07b1
122 do prime.do 003E0000
123 do prime.do 003E1001
124 do prime.do 003E1100
125 do prime.do 003F07b1
126 do prime.do 003F0000
127 do prime.do 003F1001
128 do prime.do 003F1100
```

Пример кода Д.5: test.do

```
1 do prime.do 02000000
2 do prime.do 02010000
3 do prime.do 02080000
4 do prime.do 02090000
5 do prime.do 02100000
6 do prime.do 02110000
7 do prime.do 02180000
8 do prime.do 02190000
9 do prime.do 02200000
10 do prime.do 02210000
11 do prime.do 02280000
12 do prime.do 02290000
13 do prime.do 02300000
14 do prime.do 02310000
15 do prime.do 02380000
16 do prime.do 02390000
17 do prime.do 02800000
18 do prime.do 02810000
19 do prime.do 02880000
20 do prime.do 02890000
21 do prime.do 02900000
22 do prime.do 02910000
23 do prime.do 02980000
24 do prime.do 02990000
25 do prime.do 02A00000
26 do prime.do 02A10000
27 do prime.do 02A80000
28 do prime.do 02A90000
29 do prime.do 02B00000
30 do prime.do 02B10000
31 do prime.do 02B80000
32 do prime.do 02B90000
```

Пример кода Д.6: test2.do


```
1 do primesb.do 00000000 0 53729
2 do primesb.do 00010000 0 53729
3 do primesb.do 00020000 0 53729
4 do primesb.do 00030000 0 53729
5 do primesb.do 00040000 0 53729
6 do primesb.do 00050000 0 53729
7 do primesb.do 00060000 0 53729
8 do primesb.do 00070000 0 53729
9 do primesb.do 00080000 0 53729
10 do primesb.do 00018000 0 53729
11 do primesb.do 00028000 0 53729
12 do primesb.do 00038000 0 53729
13 do primesb.do 00048000 0 53729
14 do primesb.do 00058000 0 53729
15 do primesb.do 00068000 0 53729
16 do primesb.do 00078000 0 53729
17 do primesb.do 00100000 0 53729
18 do primesb.do 00110000 0 53729
19 do primesb.do 00120000 0 53729
20 do primesb.do 00130000 0 53729
21 do primesb.do 00140000 0 53729
22 do primesb.do 00150000 0 53729
23 do primesb.do 00160000 0 53729
24 do primesb.do 00170000 0 53729
25 do primesb.do 00108000 0 53729
26 do primesb.do 00118000 0 53729
27 do primesb.do 00128000 0 53729
28 do primesb.do 00138000 0 53729
29 do primesb.do 00148000 0 53729
30 do primesb.do 00158000 0 53729
31 do primesb.do 00168000 0 53729
32 do primesb.do 00178000 0 53729
33
34 do primesb.do 00158000 1 53729
35 do primesb.do 00158000 A0000000 53729
```

Пример кода Д.7: testsb.do

Ћ Конфигурациони фајлови за тестове *RISC-V* организације

```
1 adapter speed 1000
2 adapter driver jlink
3 transport select jtag
4
5 set _CHIPNAME riscv
6 jtag newtap $_CHIPNAME cpu -irlen 5 -expected-id 0x00537291
7
8 set _TARGETNAME $_CHIPNAME.cpu
9 target create $_TARGETNAME.0 riscv -chain-position $_TARGETNAME
10 $_TARGETNAME.0 configure -work-area-phys 0x00000000 -work-area-size 0x10000
11
12 gdb_report_data_abort enable
13 gdb_report_register_access_error enable
14
15 riscv expose_csrs 2288
16
17 init
18
19 halt
```

Пример кода Ћ.1: custom.cfg

```
1 import targets
2
3 class customHart(targets.Hart):
4     xlen = 32
5     ram = 0x00000000
6     ram_size = 64 * 1024
7     instruction_hardware_breakpoint_count = 4
8     misa = 0x40000100
9     bad_address = 0xA0000000
10    reset_vectors = [0x00000000]
11
12 class custom(targets.Target):
13     harts = [customHart()]
14     timeout_sec = 20
15     supports_clint_mtime = False
16     test_semihosting = False
17     support_manual_hwbp = True
18     skip_tests = ["Sv32Test","SemihostingFileio","EtriggerTest","IcountTest","
19                 TriggerDmode","DownloadTest"]
20     support_hazel = False
```

Пример кода Ћ.2: custom.py

```

1 ENTRY(_start)
2 MEMORY{SRAM (rwx) : ORIGIN = 0x00000000, LENGTH = 64K}
3 SECTIONS{
4     . = 0x0000;
5     PROVIDE (__executable_start = SEGMENT_START("text-segment", 0x00000));
6     PROVIDE (__stack_pointer = ORIGIN(SRAM) + LENGTH(SRAM) - 0x4);
7     .ivt :
8     {
9         *(.ivt .ivt*)
10    } > SRAM
11    .text :
12    {
13        *(.startup .startup*)
14        *(.text.startup .text.startup*)
15        *(.text .text*)
16    } > SRAM
17    .rodata :
18    {
19        *(.rodata .rodata*)
20    } > SRAM
21    .data :
22    {
23        __DATA_BEGIN__ = .;
24        *(.data .data*)
25    } > SRAM
26    .sdata :
27    {
28        __SDATA_BEGIN__ = .;
29        *(.srodata .srodata*)
30        *(.sdata .sdata*)
31    } > SRAM
32    _edata = .; PROVIDE (edata = .);
33    . = .;
34    . = ALIGN(32 / 8);
35    __bss_start = .;
36    .sbss :
37    {
38        *(.sbss .sbss*)
39        *(.scommon)
40    } > SRAM
41    .bss :
42    {
43        *(.bss .bss*)
44        *(COMMON)
45        . = ALIGN(. != 0 ? 32 / 8 : 1);
46    } > SRAM
47    . = ALIGN(32 / 8);
48    . = SEGMENT_START("ldata-segment", .);
49    . = ALIGN(32 / 8);
50    __BSS_END__ = .;
51    __bss_end = .;
52    __global_pointer$ = MIN(__SDATA_BEGIN__ + 0x800, MAX(__DATA_BEGIN__ + 0x800,
53        __BSS_END__ - 0x800));
54    __malloc_start = .;
55    . = . + 512;
56    _end = .; PROVIDE (end = .);
57    .comment 0:
58    {
59        *(.comment)
60    }
61    .gnu.build.attributes :
62    {
63        *(.gnu.build.attributes .gnu.build.attributes*)
64    }
65 }

```

Пример кода Т.3: custom.lds

Е Запис извршавања тестова *RISC-V* организације

```
1 lazar@ssVM:debug (master *)$ ./gdbserver.py ./targets/custom/custom.py
2 Using $misa from hart definition: 0x40000100
3 [CeaseStepiTest] Starting > logs/20230910-030451-custom-CeaseStepiTest.log
4 [CeaseStepiTest] not_applicable in 0.00s
5 [CheckMisa] Starting > logs/20230910-030451-custom-CheckMisa.log
6 [CheckMisa] pass in 4.87s
7 [CustomRegisterTest] Starting > logs/20230910-030456-custom-CustomRegisterTest.log
8 [CustomRegisterTest] not_applicable in 0.00s
9 [DebugBreakpoint] Starting > logs/20230910-030456-custom-DebugBreakpoint.log
10 [DebugBreakpoint] pass in 14.09s
11 [DebugChangeString] Starting > logs/20230910-030510-custom-DebugChangeString.log
12 [DebugChangeString] pass in 11.64s
13 [DebugCompareSections] Starting > logs/20230910-030522-custom-DebugCompareSections.log
14 [DebugCompareSections] pass in 5.31s
15 [DebugExit] Starting > logs/20230910-030527-custom-DebugExit.log
16 [DebugExit] pass in 5.88s
17 [DebugFunctionCall] Starting > logs/20230910-030533-custom-DebugFunctionCall.log
18 [DebugFunctionCall] pass in 13.74s
19 [DebugSymbols] Starting > logs/20230910-030546-custom-DebugSymbols.log
20 [DebugSymbols] pass in 10.10s
21 [DebugTurbostep] Starting > logs/20230910-030557-custom-DebugTurbostep.log
22 [DebugTurbostep] pass in 27.79s
23 [DisconnectTest] Starting > logs/20230910-030624-custom-DisconnectTest.log
24 [DisconnectTest] pass in 26.92s
25 [DownloadTest] Starting > logs/20230910-030651-custom-DownloadTest.log
26 [DownloadTest] not_applicable in 0.00s
27 [EbreakTest] Starting > logs/20230910-030651-custom-EbreakTest.log
28 [EbreakTest] pass in 11.29s
29 [EtriggerTest] Starting > logs/20230910-030703-custom-EtriggerTest.log
30 [EtriggerTest] not_applicable in 0.00s
31 [FreeRtosTest] Starting > logs/20230910-030703-custom-FreeRtosTest.log
32 [FreeRtosTest] not_applicable in 0.00s
33 [Hwbp1] Starting > logs/20230910-030703-custom-Hwbp1.log
34 [Hwbp1] pass in 13.10s
35 [Hwbp2] Starting > logs/20230910-030716-custom-Hwbp2.log
36 [Hwbp2] pass in 16.67s
37 [HwbpManual] Starting > logs/20230910-030732-custom-HwbpManual.log
38 [HwbpManual] not_applicable in 7.91s
39 [IcountTest] Starting > logs/20230910-030740-custom-IcountTest.log
40 [IcountTest] not_applicable in 0.00s
41 [InfoTest] Starting > logs/20230910-030740-custom-InfoTest.log
42 [InfoTest] pass in 2.08s
43 [InstantChangePc] Starting > logs/20230910-030742-custom-InstantChangePc.log
44 [InstantChangePc] pass in 6.90s
45 [InstantHaltTest] Starting > logs/20230910-030749-custom-InstantHaltTest.log
46 [InstantHaltTest] pass in 3.03s
47 [InterruptTest] Starting > logs/20230910-030752-custom-InterruptTest.log
48 [InterruptTest] not_applicable in 0.00s
49 [ItriggerTest] Starting > logs/20230910-030752-custom-ItriggerTest.log
50 [ItriggerTest] not_applicable in 0.00s
51 [JumpHbreak] Starting > logs/20230910-030752-custom-JumpHbreak.log
52 [JumpHbreak] pass in 8.33s
53 [MemTest16] Starting > logs/20230910-030801-custom-MemTest16.log
54 [MemTest16] pass in 3.73s
```

```

55 [MemTest32] Starting > logs/20230910-030804-custom-MemTest32.log
56 [MemTest32] pass in 3.13s
57 [MemTest64] Starting > logs/20230910-030807-custom-MemTest64.log
58 [MemTest64] pass in 3.34s
59 [MemTest8] Starting > logs/20230910-030811-custom-MemTest8.log
60 [MemTest8] pass in 3.32s
61 [MemTestBlock0] Starting > logs/20230910-030814-custom-MemTestBlock0.log
62 [MemTestBlock0] pass in 5.95s
63 [MemTestBlock1] Starting > logs/20230910-030820-custom-MemTestBlock1.log
64 [MemTestBlock1] pass in 5.79s
65 [MemTestBlock2] Starting > logs/20230910-030826-custom-MemTestBlock2.log
66 [MemTestBlock2] pass in 5.71s
67 [MemTestBlockReadInvalid] Starting > logs/20230910-030832-custom-MemTestBlockReadInvalid.
    log
68 [MemTestBlockReadInvalid] not_applicable in 0.00s
69 [MemTestReadInvalid] Starting > logs/20230910-030832-custom-MemTestReadInvalid.log
70 [MemTestReadInvalid] pass in 6.38s
71 [MemorySampleMixed] Starting > logs/20230910-030838-custom-MemorySampleMixed.log
72 [MemorySampleMixed] pass in 14.11s
73 [MemorySampleSingle] Starting > logs/20230910-030852-custom-MemorySampleSingle.log
74 [MemorySampleSingle] pass in 13.07s
75 [MulticoreRegTest] Starting > logs/20230910-030905-custom-MulticoreRegTest.log
76 [MulticoreRegTest] not_applicable in 0.00s
77 [MulticoreRtosSwitchActiveHartTest] Starting > logs/20230910-030905-custom-
    MulticoreRtosSwitchActiveHartTest.log
78 [MulticoreRtosSwitchActiveHartTest] not_applicable in 0.00s
79 [MulticoreRunAllHaltOne] Starting > logs/20230910-030905-custom-MulticoreRunAllHaltOne.
    log
80 [MulticoreRunAllHaltOne] not_applicable in 0.00s
81 [PrivChange] Starting > logs/20230910-030905-custom-PrivChange.log
82 [PrivChange] not_applicable in 3.19s
83 [PrivRw] Starting > logs/20230910-030908-custom-PrivRw.log
84 [PrivRw] pass in 11.15s
85 [ProgramHwWatchpoint] Starting > logs/20230910-030919-custom-ProgramHwWatchpoint.log
86 [ProgramHwWatchpoint] pass in 50.85s
87 [ProgramSwWatchpoint] Starting > logs/20230910-031010-custom-ProgramSwWatchpoint.log
88 [ProgramSwWatchpoint] pass in 120.51s
89 [Registers] Starting > logs/20230910-031211-custom-Registers.log
90 [Registers] pass in 35.04s
91 [RepeatReadTest] Starting > logs/20230910-031246-custom-RepeatReadTest.log
92 [RepeatReadTest] not_applicable in 0.00s
93 [Semihosting] Starting > logs/20230910-031246-custom-Semihosting.log
94 [Semihosting] not_applicable in 0.00s
95 [SemihostingFileio] Starting > logs/20230910-031246-custom-SemihostingFileio.log
96 [SemihostingFileio] not_applicable in 0.00s
97 [SimpleF18Test] Starting > logs/20230910-031246-custom-SimpleF18Test.log
98 [SimpleF18Test] pass in 12.81s
99 [SimpleNoExistTest] Starting > logs/20230910-031259-custom-SimpleNoExistTest.log
100 [SimpleNoExistTest] pass in 1.87s
101 [SimpleS0Test] Starting > logs/20230910-031301-custom-SimpleS0Test.log
102 [SimpleS0Test] pass in 7.64s
103 [SimpleS1Test] Starting > logs/20230910-031308-custom-SimpleS1Test.log
104 [SimpleS1Test] pass in 10.13s
105 [SimpleT0Test] Starting > logs/20230910-031318-custom-SimpleT0Test.log
106 [SimpleT0Test] pass in 10.15s
107 [SimpleT1Test] Starting > logs/20230910-031328-custom-SimpleT1Test.log
108 [SimpleT1Test] pass in 10.35s
109 [SimpleV13Test] Starting > logs/20230910-031339-custom-SimpleV13Test.log
110 [SimpleV13Test] pass in 6.18s
111 [SmpSimultaneousRunHalt] Starting > logs/20230910-031345-custom-SmpSimultaneousRunHalt.
    log
112 [SmpSimultaneousRunHalt] not_applicable in 0.00s
113 [StepTest] Starting > logs/20230910-031345-custom-StepTest.log
114 [StepTest] pass in 21.93s
115 [StepThread2Test] Starting > logs/20230910-031407-custom-StepThread2Test.log
116 [StepThread2Test] not_applicable in 0.00s
117 [Sv32Test] Starting > logs/20230910-031407-custom-Sv32Test.log

```

```

118 [Sv32Test] not_applicable in 0.00s
119 [Sv39Test] Starting > logs/20230910-031407-custom-Sv39Test.log
120 [Sv39Test] not_applicable in 0.00s
121 [Sv48Test] Starting > logs/20230910-031407-custom-Sv48Test.log
122 [Sv48Test] not_applicable in 0.00s
123 [TooManyHwbp] Starting > logs/20230910-031407-custom-TooManyHwbp.log
124 [TooManyHwbp] pass in 17.00s
125 [TriggerDmode] Starting > logs/20230910-031424-custom-TriggerDmode.log
126 [TriggerDmode] not_applicable in 0.00s
127 [TriggerExecuteInstant] Starting > logs/20230910-031424-custom-TriggerExecuteInstant.log
128 [TriggerExecuteInstant] pass in 6.58s
129 [TriggerLoadAddressInstant] Starting > logs/20230910-031431-custom-
    TriggerLoadAddressInstant.log
130 [TriggerLoadAddressInstant] pass in 17.32s
131 [TriggerStoreAddressInstant] Starting > logs/20230910-031448-custom-
    TriggerStoreAddressInstant.log
132 [TriggerStoreAddressInstant] pass in 13.12s
133 [UnavailableCycleTest] Starting > logs/20230910-031501-custom-UnavailableCycleTest.log
134 [UnavailableCycleTest] not_applicable in 0.00s
135 [UnavailableMultiTest] Starting > logs/20230910-031501-custom-UnavailableMultiTest.log
136 [UnavailableMultiTest] not_applicable in 0.00s
137 [UnavailableRunTest] Starting > logs/20230910-031501-custom-UnavailableRunTest.log
138 [UnavailableRunTest] not_applicable in 0.00s
139 [UserInterrupt] Starting > logs/20230910-031501-custom-UserInterrupt.log
140 [UserInterrupt] pass in 12.54s
141 [VectorTest] Starting > logs/20230910-031514-custom-VectorTest.log
142 [VectorTest] not_applicable in 0.00s
143 [WriteCsrs] Starting > logs/20230910-031514-custom-WriteCsrs.log
144 [WriteCsrs] pass in 11.74s
145 [WriteGprs] Starting > logs/20230910-031525-custom-WriteGprs.log
146 [WriteGprs] pass in 24.15s
147 ::::::::::::::::::::::::::::[ ran 72 tests in 658s ]::::::::::::::::::::::::::::::::::
148 27 tests returned not_applicable
149 45 tests returned pass

```